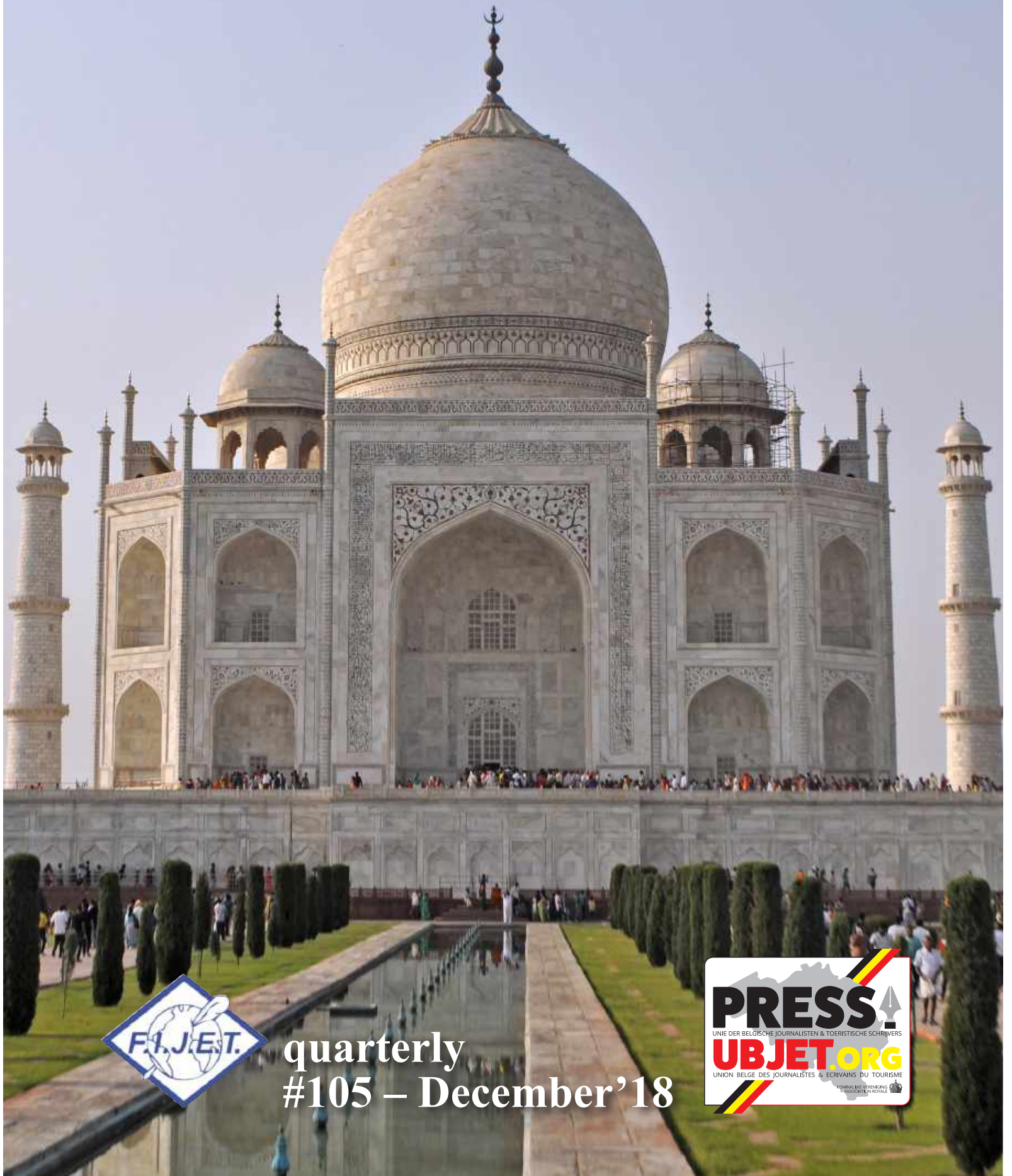

Travelling News

from and for tourism lovers

quarterly
#105 – December'18

Summary

Éditorial -Voorwoord (Gilbert Menne)	3
In Memoriam Frans Rombouts	4

Voyages et découvertes | Reisimpressies en ontdekkingen

• Le Grand-Duché de Luxembourg, notre voisin vert Sibylle Vermeire	5
• Marokko, land van contrasten Anne Marie Persoons	10
• La Croatie en croisière Roland G. Stern	15
• India - Het gouden driehoek (2): Agra: van magische paleizen en werelderfgoed Jempi Welkenhuyzen	20
• Mandelieu-la-Napoule et ses environs Claudine Clabots	26
• Toeren in het spoor van de Grote Oorlog Karel Meuleman	31
• La Provence vue du Rhône Maïté Lanthin	37
• Foto-safari doorheen Durbuy, Hotton en Marche en Famenne Lina Van Obergen	42
• A tourist takes a picture (part 3) Karel Meuleman.....	46

Actualité touristique | Toeristische actualiteit

• Ras-al-Khaima (Karel Meuleman)	49
• Het einde van de Gazette van Detroit	49

Activités UBJET | UBJET activiteiten

• UBJET bezoek aan de hoofdstad van Wallonië (Patrick Perck).....	50
• UBJET bezocht de Wijngaardberg (Karel Meuleman)	53

Expositions | Tentoonstellingen

• Au BOZAR : Beyond Klimt (Gilbert Menne).....	56
• Au War Heritage Institute : Au-delà de la Grande Guerre (Gilbert Menne)	56

Vient de paraître | Juist verschenen

• Les plus belles balades en vélo électrique en Ardenne (Gilbert Menne).....	57
• Guides Michelin 2019 (Gilbert Menne)	57
• Gezonde goesting (Patrick Perck)	57

Advertising rates – Editorial committee – contact	58
--	----

Le prochain numéro paraîtra en mars 2019. Les textes et photos doivent parvenir au rédacteur en chef avant le 1er février.
Het volgende nummer verschijnt in maart 2019. Teksten en illustraties moeten bij de hoofdredacteur binnen zijn vóór 1 februari.

Front Cover: Taj Mahal – © Foto: Anne Marie Jacob

Éditorial

L'UBJET poursuit sa modernisation. Avant la fin de cette année, nous aurons un nouveau site internet attrayant et convivial où le grand public pourra faire connaissance avec notre association, feuilleter nos revues et s'informer sur nos activités et celles de nos membres. Ces derniers devront évidemment s'approprier cet instrument promotionnel pour y insérer les informations concernant leurs publications, conférences, projets, etc, afin de faire vivre notre site.

TRAVELLING NEWS bénéficie d'une audience et d'un lectorat beaucoup plus large. Notre secrétariat reçoit de nombreuses demandes d'abonnements gratuits, ce qui conforte notre Conseil d'administration dans sa décision d'ouvrir notre magazine au grand public.

Le dernier numéro de 2018 poursuit sa mission d'information de ses lecteurs avec des articles passionnants d'un peu partout dans le monde.

Sibylle Vermeire a parcouru notre voisin vert, le Grand-Duché. Anne Marie Persoons a visité les villes impériales du Maroc. Roland G. Stern a fait une croisière en Croatie. Jempi Welkenhuyzen nous raconte la suite de son voyage dans l'Inde. La Côte d'Azur inspire toujours Claudine Clabots. Karel Meuleman a exploré le Westhoek et ses vestiges militaires de la Grande Guerre. Maïté Lanthin a navigué sur le Rhône en Provence. Lina Van Obergen a fait un photo-safari dans les Ardennes. Patrick Perck et Karel Meuleman relatent nos deux dernières journées de presse à Namur et dans le vignoble du Hageland à Wezemaal.

Hélas, l'année s'achève dans la tristesse avec le décès de notre Secrétaire-général Frans Rombouts. Le Conseil d'administration a nommé immédiatement notre Administrateur Karel Meuleman pour exercer cette fonction. Nous lui souhaitons bonne chance en ces circonstances difficiles.

Les fêtes de fin d'année sont proches. Je souhaite donc à tous nos lecteurs une bonne lecture, un Joyeux Noël et de merveilleux voyages en 2019 !

Gilbert Menne
Président UBJET - FIJET-Belgium
Rédacteur en chef

Voorwoord

UBJET moderniseert verder. Eind van dit jaar zal de website totaal vernieuwd zijn: iedereen kan dan kennis maken met onze vereniging, alle reeds verschenen nummers raadplegen en zien welke activiteiten er plaats vinden, zowel van de vereniging als van haar leden. Dit is dan ook meteen een oproep naar onze leden om ons op de hoogte te brengen van nieuwe publicaties, voordrachten, projecten en dergelijke om zo de website actueel te houden.

TRAVELLING NEWS raakt meer en meer bekend bij een steeds groter lezerspubliek. Het secretariaat krijgt talrijke vragen voor een gratis abonnement wat onze raad van bestuur sterkt in haar beslissing om het magazine open te stellen voor iedereen.

Dit laatste nummer van 2018 gaat verder op de ingeslagen weg om zijn lezers te laten kennis maken met gepassioneerde artikels van zowat overal in de wereld. Sibylle Vermeire verkent zo onze groene buur, het Groothertogdom. Anne-Marie Persoons bezoekt de Marokkaanse keizersteden. Roland G. Stern dobert in Kroatië aan boord van een cruiseschip. Jempi Welkenhuyzen vertelt ons verder over zijn reis in Indië. De Azurenkust inspireert nog altijd Claudine Clabots. Karel Meuleman kijkt terug op de Groote Oorlog en het herdenkingstoerisme in de Westhoek. Maïté Lanthin vaart op de Provençaalse Rhône. Lina Van Obergen gaat op fotosafari in de Ardennen. Patrick Perck en Karel Meuleman blikken terug op de jongste persdagen in Namen en in de Hagelandse wijngaarden in Wezemaal.

Helaas eindigt het jaar triest met het overlijden van onze secretaris-generaal Frans Rombouts. Verder in dit nummer vind je een in memoriam. De raad van bestuur heeft onmiddellijk Karel Meuleman aangeduid als vervanger. We wensen hem veel geluk bij het uitvoeren van deze functie in moeilijke omstandigheden.

Bij het einde van het jaar passen wensen. Daarom: aan alle lezers veel leesgenot, een vrolijk kerstfeest en prachtige reizen in 2019!

Gilbert Menne
Voorzitter UBJET - FIJET-Belgium
Hoofdredacteur

In memoriam

Frans Rombouts

Le 25 octobre dernier, quand Liesbeth m'a téléphoné, j'ai cru qu'elle voulait m'informer que Frans était empêché de nous rejoindre le soir même au Conseil d'administration. Quand elle m'a dit qu'il ne viendrait pas à cette réunion mais à aucune autre non plus, je suis resté sans voix, tétanisé, et je n'ai pu que dire, après un long moment, des paroles de réconfort. Frans n'était plus !

Frans était un véritable bourreau de travail, mais ne se mettait jamais en avant et ne parlait pas de ses multiples activités. Un homme discret, aimable, efficace et dévoué. Il avait gardé de ses études en langues germaniques à l'Université de Leuven un grande admiration pour la Grande-Bretagne et pratiquait couramment l'understatement. C'était sa manière à lui de marquer parfois sa désapprobation car il était par nature très consensuel. Sa vie fut marquée par sa vocation pour l'enseignement et par deux passions : la cuisine et le tourisme.

Il fut ainsi professeur à l'École Royale Militaire et donna cours également au Centre de Langues vivantes à Bruxelles et à la Katholieke Hogeschool à Mechelen. Homme de plume, Frans rejoignit Horeca Magazine et Cook Magazine, dont il devint responsable de la rédaction finale puis, en 2014, rédacteur en chef. Dans ce cadre, il participa à de nombreux jurys d'écoles hôtelières et de concours de cuisine, dont celui de l'Institut Paul Bocuse.

J'ai eu le privilège de connaître et de travailler étroitement avec Frans à l'UBJET pendant plus de vingt ans au sein du Conseil d'administration où il devint Secrétaire général, un poste-clé où il put pleinement développer ses talents d'organisateur et d'initiateur pour moderniser notre association. Il joua un rôle actif également au sein de la FIJET dont il était Commissaire aux comptes. Son décès soudain, en pleine force de l'âge, est une très grande perte pour l'UBJET.

Au nom du Conseil d'administration, je présente à sa chère épouse Liesbeth, très active également à l'UBJET, et à ses enfants nos condoléances émues et l'expression de notre grande tristesse. Adieu Frans, tu resteras toujours dans nos mémoires.

Gilbert Menne
Président

Op 24 oktober is plots onze bestuurder Frans Rombouts overleden.

Wij hebben Frans Rombouts leren kennen als de ongelooflijk toegewijde secretaris-generaal die zich steeds de professionalisering van onze organisatie als hoofddoel had gesteld. Pas aangestelde voorzitter Walter Roggeman was peter om Frans Rombouts voor te stellen als bestuurder en vanaf de eerste dag was Frans een onmisbare aanwinst. Later als opvolger van Louis Nusselein als secretaris-generaal heeft hij ervoor gezorgd dat UBJET een website kreeg en hij is het die UBJET het digitale tijdperk heeft binnengeleid. Met een niet stuitbare ijver en inzet is hij steeds een basispion binnen onze organisatie gebleven en ieder van ons is hem schatplichtig.

Wij zullen ons Frans herinneren als de multi-linguïstische taalvirtuoos die steeds bereid was iedereen en zeker onze vereniging te steunen en leiden naar waar UBJET nu voor staat.

Voor Liesbeth, zijn rechterhand die altijd haar man gesteund heeft en ook bijgestaan (als er ergens iets moest gebeuren was zij de eerste om de handen uit de mouwen te steken) bieden wij onze deelneming aan bij dit verlies.

Wij allen missen hem vandaag en wij zullen hem missen dagdagelijks maar zijn toch enorm dankbaar dat wij jarenlang op hem hebben mogen steunen. Beste Frans, hartelijke dank voor wie je was en wat je deed.

Patrick Perck
1ste Vice-voorzitter

Le Grand-Duché de Luxembourg, notre voisin vert

.....
© Texte et photos : Sibylle Vermeire
.....

Un tiers du territoire luxembourgeois est couvert de verdure. Ce petit pays offre de nombreuses possibilités pour passer quelques jours de détente pas trop loin de chez nous.

Luxembourg ville

LUXEMBOURG-VILLE

Commençons par la capitale, Luxembourg-ville, née en 963 après J.-C. et surnommée au XVIIe siècle par les Français la Gibraltar du Nord. Après un petit arrêt à la Place d'armes appelée aussi le salon du Luxembourg pour siroter un excellent crémant luxembourgeois, nous partons à la découverte de la vieille ville en passant par la cathédrale romane et gothique, dédiée à Notre

Dame. Elle abrite une Vierge Marie habillée selon la tradition espagnole. Sa précieuse garde-robe renferme plus de 30 robes! En se dirigeant vers la sortie nord, remarquez les figures aztèques datant du début du XVIIe siècle dues à l'influence jésuite ainsi que les superbes vitraux provenant de Lorraine. Jouxant le Parlement, admirez le superbe palais grand-ducal et assistez à la relève de la garde. On peut le visiter de la mi-juillet à la fin août. La ville est entourée par deux rivières :

Esch-sur-Sûre

la Pétrusse et l'Alzette. Un pont surplombe la première : le Pont Adolphe, du nom du fondateur de la dynastie des Nassau. La caisse d'épargne occupe le bâtiment de style Renaissance qui date de 1913. Sur la place de la Constitution, la statue d'une dame en or *Gëlle Fra* attire notre attention, c'est un monument patriotique érigé en 1923 qui symbolise à la fois la résistance du peuple luxembourgeois et la paix. Sur la place Clairefontaine se dresse la statue en bronze de la grande-duchesse Charlotte, mère de la nation. Durant la Deuxième guerre mondiale, elle a dû s'exiler notamment à Londres où elle a pris plusieurs fois la parole sur la BBC pour soutenir son peuple. Pendant cette sombre période, elle a cultivé des liens d'amitié avec Roosevelt et Churchill. Elle est décédée en 1985. Sous la ville se trouvent pas moins de 23 km de souterrains. La forteresse et la vieille ville de Luxembourg sont inscrits depuis 1994 sur la liste du patrimoine mondial de l'Unesco. « Du fait de sa position stratégique, la forteresse de Luxembourg a été depuis le XVIe siècle jusqu'en 1867, date de son démantèlement, l'un des plus importants sites

fortifiés d'Europe. Renforcées à plusieurs reprises lors des passations d'un grand pouvoir européen à un autre (les empereurs du Saint Empire, la maison de Bourgogne, les Habsbourgs, les rois d'Espagne et de France et finalement les Prussiens) ses fortifications ont été un résumé d'architecture militaire s'étendant sur plusieurs siècles » (dixit l'Unesco). À voir absolument : le système de tunnels percés de fenêtres appelés « casemates », creusés dans le rocher du Bock. Nous ressortons et passons dans le quartier Saint-Michel et ses bons restaurants. Nous nous promenons sur la corniche Wenzel, classée comme itinéraire culturel par le Conseil de l'Europe. Nous prenons l'ascenseur panoramique du Pfaffenthal, ensuite nous empruntons le funiculaire puis le tramway pour aboutir sur le Kirchberg devant le bâtiment blanc de forme elliptique, à la façade de verre garnie de plus de 800 colonnes, qui abrite la Philharmonie. C'est une architecture semi-transparente conçue par l'architecte français Christian de Portzemparc. A deux pas, la réalisation impressionnante du Musée d'Art Moderne Grand-Duc Jean (MUDAM) en pierres de Bourgogne

par l'architecte sino-américain Leoh Ming Peih (également concepteur de la pyramide du Louvre à Paris). À côté, se trouve le Musée de la Forteresse, dans le Fort Thüngen *Dräi Eechelen*. Nous terminons notre tour en faisant du shopping dans la rue Philippe II et ses boutiques de luxe et dans la grand-rue et ses marques internationales. Pour passer la soirée, vous avez le choix entre le cœur de la ville ou le quartier du Clausen, réputé pour ses bars et ses restaurants. Nous quittons la capitale pour découvrir la campagne luxembourgeoise, en particulier deux belles régions: les Ardennes *Eislek* (Esilac en français) et le Mullerthal.

LES ARDENNES

En roulant vers le nord du Luxembourg, nous arrivons dans les Ardennes, un paradis pour les randonneurs et les cyclistes. Nous traversons des paysages idylliques, des forêts qui alternent avec des prés. Cette région abrite deux parcs naturels: le parc naturel de l'Our et celui de la Haute-Sûre. Nous nous arrêtons à Insenborn an der Baech devant un lac semi-artificiel formé par un barrage sur la Sûre situé dans le Parc de la Haute-Sûre. Il sert de réservoir d'eau potable et à la production d'électricité. Nous naviguons sur un bateau fonctionnant à l'énergie solaire. Il est permis de nager, de plonger, de faire du canoë dans le lac, mais il est interdit d'y pratiquer des sports motorisés ou de

se trouver dans un rayon de 5 kms autour du barrage principal. Un centre nature didactique pour petits et grands nous donne des renseignements sur la flore, la faune et les différentes essences d'arbres. Nous montons jusqu'à la plate-forme belvédère de Burfelt pour y jouir d'un panorama époustouflant sur le lac. À 1 km de là, nous nous arrêtons dans le charmant village d'Esch-sur-Sûre encerclé par la rivière Sûre et dominé par une ruine de manoir datant de 927. Nous déjeunons au restaurant Comte Godefroy pour y goûter des charcuteries ardennaises. Nous jetons un œil dans leur incroyable Rock spa, taillé dans la roche et réparti sur 3 étages.

VIANDEN

Vianden est une très belle localité située au bord de la rivière l'Our. L'écrivain et poète Victor Hugo y séjourna à plusieurs reprises. On peut d'ailleurs y visiter la maison qu'il occupa. Nous visitons le Musée Veiner qui abrite plusieurs sections traitant notamment de la boulangerie des années '50, de l'histoire de Vianden, du vaudeville... Le château de Vianden situé à l'orée de la forêt, est un magnifique château-palais féodal qui appartenait jusqu'en 1977 à la famille grand-ducale. Il fait désormais partie du Domaine de l'Etat. Pour le visiter nous avons pris le télésiège pour nous épargner la montée et profiter du beau paysage. Tout

Vianden et son télésiège

au long de l'année, le château est le théâtre de plusieurs activités culturelles : expositions, festivals, concerts...

LE MULLERTHAL OU LA PETITE SUISSE

Le Mullerthal surnommé la petite Suisse est une très belle région réputée pour ses nombreux rochers de grès rose aux formes parfois insolites. Le Mullerthal Trail est un circuit pour randonneurs de 112 km, entre champs et forêts, aux panoramas époustouflants.

ECHTERNACH

Echternach, ville médiévale, est la plus ancienne du Grand-Duché. Le centre-ville a gardé des vestiges du mur d'enceinte. Le moine irlandais saint Willibrord de Northumberland y fonda une abbaye bénédictine en 698 qui est visitable uniquement sur

rendez-vous et en groupe. Le corps du saint repose dans un monument funéraire en marbre de Carrare dans la crypte de l'imposante basilique d'Echternach reconstruite après la Seconde Guerre mondiale. L'édifice religieux comporte une nef principale de style roman et des nefs latérales de style gothique. Le 16 novembre 2010, le Comité intergouvernemental de sauvegarde du patrimoine culturel immatériel de l'Unesco a décidé à l'unanimité d'inscrire la célèbre procession dansante d'Echternach sur la liste représentative du patrimoine culturel immatériel de l'humanité. Celle-ci se déroule toujours le mardi de la Pentecôte. Parmi les bâtiments remarquables et musées à voir, la mairie de style gothique, l'ancien palais de justice, le *Denzelt*, composé d'éléments gothique et renaissance ; la villa romaine, une des plus grandes au nord des Alpes ; le musée de la préhistoire dans le bâtiment «HIHOF», l'Orangerie et le Pavillon Rococo (XVIIIe siècle). Pour ceux qui ont envie de se balader en vélo, des pistes cyclables ont été aménagées le long de la rivière Sûre, un affluent de la Moselle.

Lac dans le parc de la Haute-Sûre

Château de Beaufort

Vue sur le Kirchberg

BEAUFORT ET SES DEUX CHATEAUX

«Victor Hugo, lors d'une visite à Beaufort en 1871, écrivit : «Entre deux pluies, je suis allé voir le manoir. Il apparaît à un tournant de rue, dans une forêt, au fond d'un ravin; c'est une vision. Il est splendide.». Planté dans un décor magnifique, le château-fort a été érigé à partir de 1015. Il est composé de différents styles : roman, gothique et Renaissance suite à des transformations successives dans le temps. Il est propriété de l'Etat depuis 1981. L'autre château, contigu au premier, date du XVIIe siècle et est de style Renaissance. Avant de quitter le château féodal, prenez le temps de goûter la délicieuse liqueur Cassero à base de cassis aux multiples vertus, sans adjonction de produits chimiques, fabriquée ici même. Elle peut se boire pure ou en kir. Nous terminons notre escapade luxembourgeoise dans le village de Mullerthal qui abrite le centre touristique «Heringer Millen». Nous y découvrons un moulin à aube restauré, datant du XVIIe siècle et un four à pain traditionnel. Dans le même bâtiment, nous mangeons une délicieuse saucisse luxembourgeoise, la spécialité servie lors de mariages, nous confie la patronne du restaurant Heringer Mühle.

INFO

La « Luxembourg card » est valable pendant 1 an avec un choix de durée de 1, 2 ou 3 jours. Elle donne un accès libre aux 76 sites renseignés dans la brochure. Les sites à consulter :

- www.visitluxembourg.com
- www.visit-eislek.lu
- www.naturpark-sure.lu
- www.castle-vianden.lu
- www.victor-hugo.lu
- www.beaufortcastles.com
- www.visitechternach.lu/fr
- www.mullerthal.lu
- www.mullerthal-trail.lu
- hôtel Melia à Luxembourg-ville sur le Kirchberg : www.melia.com
- Romantik hôtel Bel-Air Sport & Wellness à Echternach : www.hotel-belair.lu
- Restaurant Comte Godefroy à Esch-sur-Sûre : www.hotel-de-la-sure.lu

Marokko, land van contrasten

© Tekst; Anne Marie Persoons - © Foto's: A.M. Persoons & J. Van den Eynde

Tussen bergen, valleien en woestijn ontdek je de verschillende culturele en natuurlijke facetten die de schoonheid van dit land vormen! De Koningssteden: Marrakesh, Rabat, Meknes en Fes zijn een lust voor alle zintuigen.

MARRAKESH, DE RODE STAD

Na een drie uur durende vlucht en nog eens twee uur aanschuiven in de luchthaven om een visum te krijgen, is het eindelijk gelukt om onze reisleader en gids Lahcen buiten de luchthaven te ontmoeten. De nieuwe wet laat alleen vertrekkende of aankomende passagiers toe om de luchthaven te betreden. Gelukkig is het niet ver rijden naar het hotel. Een snelle check-in en een heerlijk avondmaal doen ons de lange wachttijden snel vergeten.

1001 GEUREN, SMAKEN EN ONTDEKKINGEN

Het veelzijdige en betoverende Marrakesh, ook rode stad genoemd naar de reusachtige lemen vestingwerken, is de eerste van de vier Koningssteden die we bezoeken tijdens een zesdaagse reis. Deze stad ligt in het noordwesten van Marokko, aan de

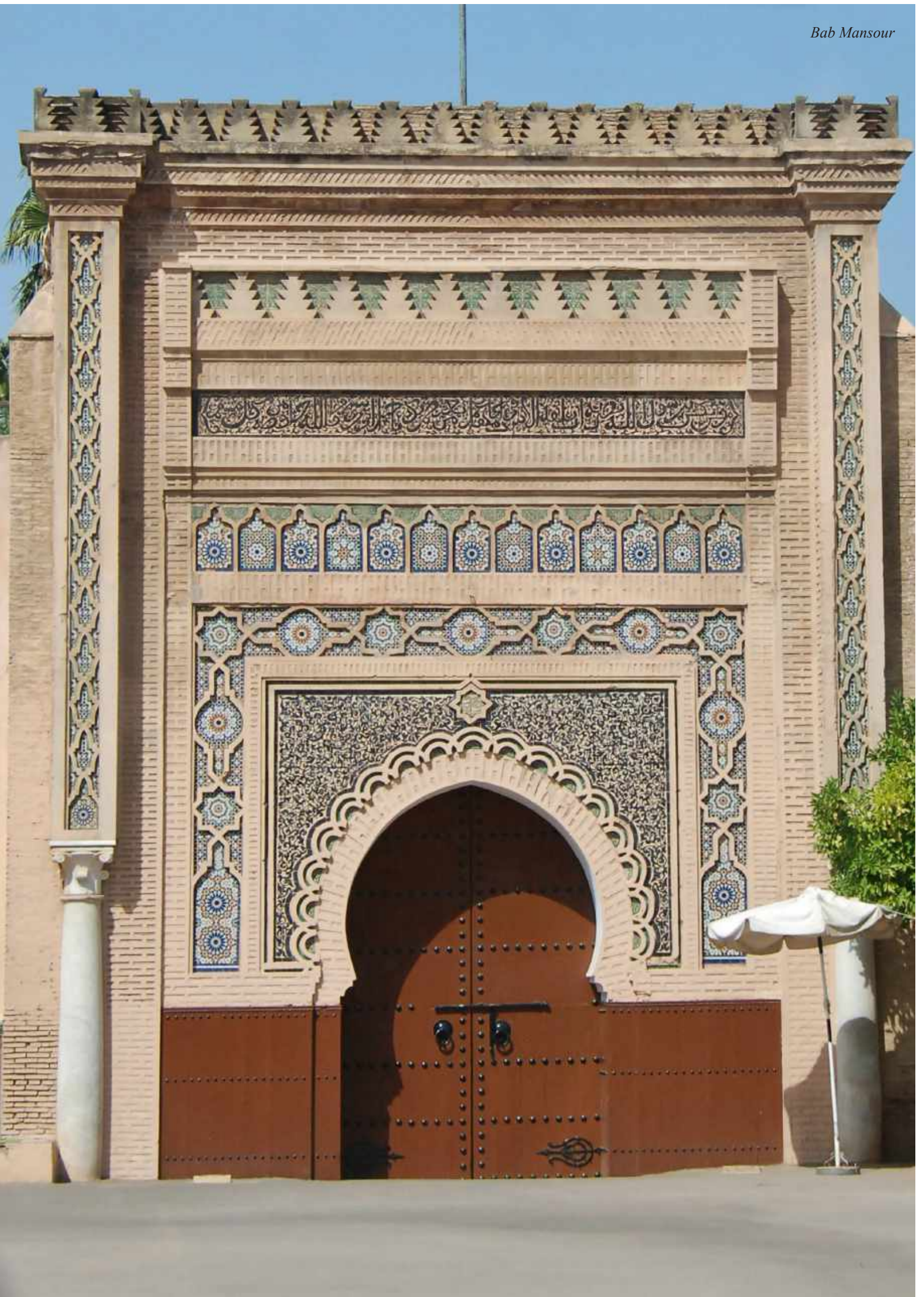
voet van het Atlasgebergte, in de vruchtbare Haouzvlakte. Als eerste bezoek staan de tuinen van *Menara* en de aanpalende wateropslagplaats voor duizenden palmbomen op het programma. Het is vooral een ontmoetingsplaats voor de vele stadsbewoners om er in familie en in de schaduw van de olijfbomen gezellige barbecues te organiseren op weekends en vrije dagen.

JARDIN MAJORELLE EN YVES SAINT LAURENT

Het hoogtepunt van de dag is het bezoek aan de *Jardin Majorelle* en het museum *YSL*, opgedragen aan de Franse modeontwerper Yves Saint Laurent. De prachtige botanische tuin, ontworpen in 1924 door de Franse kunstenaar Jacques Majorelle, werd in 1980 gekocht door Yves Saint Laurent en zijn partner Pierre Bergé. Bij het binnenkomen valt men van de ene bewondering in de andere.

El Fna plein

De kobaltblauwe kleur Bleu Majorelle genoemd, overheerst in het geheel en samen met de vele decoratieve waterelementen en de prachtige exotische flora, zorgt het voor een feeëriek kleurenspeel. In een felblauw gekleurde boetiek zijn allerlei luxe-artikelen zoals juwelen, handgemaakte lederen handtassen en zijden kledingstukken te koop aan Europese maar toch democratische prijzen. Wij maakten de bedenking dat deze mooie zaken op de Avenue Louise in Brussel zeker het viervoudige zouden kosten! Na het overlijden van YSL liet Pierre Bergé, hier in een rozentuin, een memorial oprichten ter ere van zijn partner. De tuinbezoeking sluiten we af met een bezoek aan het ernaast gelegen museum van YSL, vorig jaar geopend en opgericht in een modern, rode bakstenen gebouw. Een tentoonstelling van prachtige haute couture collectiestukken van de modemeester als ook enkele van zijn schilderijen, iconische foto's en een bibliotheek met meer dan 5.000 boeken, zijn hier te bewonderen. Hier kom ik zeker terug!

HET DJEMAA EL FNA PLEIN, HET KLOPPENDE HART VAN MARRAKESH

Op het *Djemaa el Fna* plein, één van de populairste pleinen van Afrika, is het een drukte van jewelste. Tijdens de avonduren komt het plein pas echt tot leven en is het een ontmoetingsplaats

van honderden toeristen en lokale bewoners die kuieren langs de vele souvenirkraampjes en de ontelbare straatrestaurantjes. Tientallen koetsen, getrokken door magere paarden, brengen toeristen hier naartoe om te genieten van het schouwspel van slangenbezweerders en jongleurs die voor enkele dirhams hun kunstjes tonen. Een van de meest opvallende bezienswaardigheden van de stad is de vrijwel intact gebleven 9 meter hoge en 2 meter dikke vestingmuur en de rijkversierde poort *Bab Agnaou*. Een wandeling door de soeks van deze middeleeuwse binnenstad 'Medina' bestaat uit een aaneenschakeling van kleine steegjes en pleintjes en staat op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO. Het bruist hier van bedrijvigheid en we komen ogen te kort om alles te bekijken. De *Koutoubia* moskee met zijn 77 meter hoge minaret is een andere bezienswaardigheid en het belangrijkste monument van de islamitische cultuur in Marrakesh. Het *Bahia* paleis is gelegen bij prachtige tuinen aangeplant in de 19de eeuw. De *Saadische* graven met een collectie mausoleums bevat de marmeren graftombes van wel zestig leden van de Saadi-dynastie.

RABAT, DE HOOFDSTAD, OOK DE WITTE STAD GENOEMD

Rabat is de verblijfplaats van de huidige Koning Mohammed VI en zijn familie. Vele toeristen laten

Detail van een poort

Kruidenhoopjes

De tuin van Majorelle

deze stad links liggen daar ze de (verkeerde) reputatie heeft van een drukke, ongezellige ambtenarenstad te zijn. Nochtans is het een kuststad met de atmosfeer van een vissershaven, gelegen aan de Atlantische oceaan en aan de monding van de *Bou Regreg* rivier waar een gezellige sfeer heerst en waar vooral tijdens de avonduren veel animatie is. Het is vooral rustig wandelen in de koelte van de vele steegjes, langs de blauwwitte huizen en de *Andalusische tuinen* van de authentieke *Oudaia kasbah*, een klein vestingstadje, een medina in een medina. Vlakbij ligt het oudste moskeecomplex van de stad met de 44 meter hoge *Hassan toren*, de bijgelegen 200 zuilen en de mausolea van Koning Hassan II en Mohammed V.

MEKNES, DE DERDE, DE KLEINSTE EN DE MEEST CENTRALE GELEGEN KONINGSTAD

Ik ben direct onder de indruk van deze stad door zijn imposante, monumentale en mooi gedecoreerde stadspoort *Bab Mansour*. Achter deze poort en stadsmuur liggen vele fabelachtige paleizen, de koninklijke stallen en het mausoleum van *Moulay Ismail*, een religieus bouwwerk. De meeste van deze bouwwerken zijn opgericht in een

indrukwekkende Moorse stijl. Meknes werd ooit het Versailles van Marokko genoemd. Een 43 km lange, prachtig gebouwde vestingmuur, omsluit deze stad.

VOLUBILIS, DE MEEST INDRUKWEKKENDE HISTORISCHE STAD

Deze stad werd gesticht in de derde eeuw voor Christus en is op slechts 60 km van Meknes gelegen. Het is een Romeinse nederzetting en archeologische site waar nu nog mooie overblijfselen, indrukwekkende ruïnes en prachtige mozaïeken te bewonderen zijn. Volubilis maakt sinds 1997 deel uit van de werelderfgoedlijst van UNESCO.

FEZ, DE SPIRITUELE KONINGSTAD, EEN LEVEND MUSEUM

Vanop ons hotel *Les Merinides*, gelegen op een heuveltop, hebben we een prachtig panoramisch zicht op deze grootse, ommuurde, feeëriek stad uit de 9de eeuw. De stad groeide in korte tijd uit tot een van de populairste steden van Marokko; ze telt wel 2000 *Riads* en heeft driehonderdduizend inwoners. De lange stadsmuur beschermt

Volubilis

de medina *Fès-el-Bali*, de grootste medina van het land en ook het grootste autovrije centrum ter wereld! Langs de *Bab Boujeloud* de belangrijkste, imposante blauwgroene stadspoort, kom je recht in het hart van de medina. Het is een doolhof van nooit eindigende straatjes waar de tijd lijkt stil te staan. Sommige steegjes zijn net breed genoeg om een ezel met kar of bromfiets door te laten. De medina is echt een bezienswaardigheid op zich, je ziet altijd wel iets nieuws verschijnen: een moskee, een markt of een museum. Zoveel winkeltjes hier! Op de specerijenmarkt is het een bont schouwspel van kleurrijke bergjes kurkuma, koriander, komijn, saffraan en paprika's. Verderop dan weer voedselkraampjes met honing- en amandelgebakjes, dadels en andere ongekende zoetigheden. Om de hoek komen we in donkere en lawaaijerige steegjes terecht waar vaklui zoals smidsen, koper-slaggers, zilver- en houtbewerkers de plak zwaaien. We bezoeken hier ook de wereldberoemde *Chouwara leerlooierijen*. Hoe dichter we naderen, hoe meer we de indringende, stinkende geur waarnemen. Eens ter plaatse krijgen we van onze gids een takje munt dat ons ietwat beschermt tegen de indringende geur. Na een beklimming van zestig ongelijke, hoge trappen, begeven we ons op een terras vanwaar we een panoramisch zicht hebben over de pigmentputten. Het is een bont schouwspel van huiden van kamelen, schapen, geiten en koeien die hier gewassen, geloooid, gekleurd en gedroogd worden. In de ernaast gelegen lederwinkel verneem ik dat je zelfs de vesten in daim, die hier verkocht worden, mag wassen in de machine. Voor 160 euro heb je al een prachtige, kleurvaste(?)

INFO

Wij verbleven in:

- Adam Park (www.adampark.com)
- Farah hotel (www.farahrabat.com)
- Hotel Les Mérinides (www.lesmerinides.com)

We aten voortreffelijk in de bovengenoemde hotels en de volgende restaurants:

- Le Salama (www.le-salama.com)
- Dar Rbatia (www.dar-rbatia.com)
- Palais Terrab (www.palaisterrab.com)
- Maison Bleue (www.maisonbleue.com)

Met dank aan de Toeristische dienst van Marokko alsook aan de steden: Marrakesh, Rabat, Meknes en Fez.

vest. Om hier niet te verdwalen is het aan te raden een lokale gids te nemen!

We eindigen de reis in Fez en vertrekken naar Casablanca voor de rechtstreekse terugvlucht naar Brussel. Wel weer eerst 2 uur aanschuiven bij de douane voor paspoort- en visumcontrole. De koningssteden zijn zeker een reis waard !

La Croatie en croisière

© Texte et photos : Roland G. Stern

Aujourd'hui, lorsque l'on entend parler d'une croisière, la plupart des personnes s'imaginent voir passer un immeuble de 10 étages dans le Grand Canal de Venise et poussent des cris d'horreur. Alors, quand nous avons entendu parler d'un voyage limité à 38 participants – ce qui impliquait un maximum de vingt cabines – notre intérêt fut bien évidemment immédiat. C'était passer en quelque sorte de la voiture de « Monsieur tout le Monde » à la limousine de luxe.

Arrivée à Mijet

BATEAU ET ÉQUIPAGE

Et c'est bien ce qui attendait les passagers au port de Dubrovnik : le M/S Apollon dispose au total sur ses deux ponts de cabines confortables avec, suivant les choix, les aménagements classiques pour une ou deux personnes, air conditionné et le confort suffisant d'un environnement de 14 à 17 m² pour un séjour d'une semaine. Le parquet du salon/restaurant/bar est rutilant alors que les fenêtres permettent une vue permanente sur le

spectacle enchanteur des terres que nous allons voir en cours de voyage. Sans compter le pont, qui nous réserve une large terrasse avec transats et une petite piscine-jacuzzi qui sera très agréablement remplacée par des bains de mer. Pour un petit groupe de finalement 35 individus, il faut quand même assurer le quotidien où nous avons tous d'office une demi-pension avec repas à bord le midi de manière à nous laisser un maximum de temps le soir à l'escale. Cuisiniers, barman, femme de chambre, techniciens, commandant de bord

△ Maison de Marco Polo à Korcula.
▽ Petite ruelle dans Split.

nous croisent avec sourire et simplicité. Quant au guide, son humour nous accompagne autant que ses réelles connaissances durant tout le parcours et dans notre langue.

MIJET, OU L'ÎLE VERTE, VIA L'ARCHIPEL DES ELAPHITES

C'est à sa végétation exubérante que l'on doit le nom de Mijet à ce lieu donné au XIIe siècle aux moines bénédictins par Desa – un prince serbe qui fut corégent de Rascie de 1148 à ±1153 – puis à la République de Dubrovnik dont elle fit partie jusqu'au début du XIXe siècle. Nous visiterons le grand et le petit lac qui composent un parc national depuis 1960, riche en faune (daims, sangliers, mangoustes...) et en flore (pins et chênes verts) pour découvrir le monastère Sainte-Marie vieux de 900 ans, en cours de restauration, sur l'îlot perché comme un nid. Avec un peu de chance, on y verra l'homme des mers : le moine-phoque qui est le locataire permanent de cette région aux côtes escarpées où se promènent aussi quelques serpents venimeux combattus, de manière naturelle, depuis presque un siècle. Les Elaphites, ou îles des Cerfs, sont nommées de la sorte par Pline le Vieux (23-79 ap. J.-C.) dans son Histoire Naturelle en raison des diverses variétés de ces animaux qui y vivaient en son temps. Kolocep est une des îles les plus intéressantes de l'Adriatique, avec de nombreuses criques cachées ainsi qu'une grotte où l'eau est turquoise à l'intérieur. C'était au XVIe siècle le lieu de prédilection des peintres Ragusains.

HVAR

C'est un des lieux les plus connus de la Croatie où se rencontre la jet-set internationale. Elle fut fondée au IVe siècle av. J.C. par Syracuse et a donc une très longue histoire culturelle. Elle possède un des premiers théâtres publics construits en Europe et le premier dans les Balkans, la cathédrale Saint-Etienne datant de la Renaissance, le palais fortifié et son bassin d'eau de mer en plein centre ville et son climat très doux favorisant aujourd'hui le tourisme de santé. Nous y parviendrons après un arrêt baignade dans l'une des criques de la baie proche de Korcula (la Noire) pour laquelle Vénitiens, Croates, Génois et Turcs se sont longtemps battus

durant 300 ans. Marco Polo semble être né dans Korcula, bien qu'à l'évidence les arguments pour soutenir cette thèse soient peu précis et convaincants. Mais la ville revendique toujours, pour des raisons évidentes, la maison désignée comme étant celle de sa naissance.

BOL, BRAC ET SPLIT

La principale attraction de Bol est sa très célèbre plage dite «Corne d'Or», au sud de l'île, qui change d'aspect au fil des marées annuelles. Sa forme exceptionnelle en pointe, vue des hauteurs, ne laisse aucun visiteur indifférent. La pierre blanche y est travaillée et exportée dans le monde ce qui permet à la petite île de Brac d'avoir son aéroport international. La résidence du président des Etats-Unis d'Amérique est faite de ces pierres.

Split est la deuxième ville de Croatie, centre culturel avec de nombreux musées, églises et sites archéologiques et où nous apprendrons par un autre guide, surpris, que ce pays serait l'inventeur de la pizza... Saint Domnius est le patron de la ville, créée il y a plus de 1700 ans et inscrite au patrimoine de l'UNESCO, ce qui fait dire à ses habitants «qu'il n'y a aucune ville comme Split». Le palais de Dioclétien, construit avec la pierre de Brac sur 30,000 m², renforce ce sentiment de fierté. Au fil des siècles, pour répondre à l'arrivée d'autres ethnies que celle d'origine (Slaves, Avars) les bâtiments changèrent d'affectation: le mausolée devint cathédrale, le temple de Jupiter baptistère et le péristyle transformé en grande place de manière à ce que les larges voies d'autrefois deviennent des ruelles tortueuses afin de tirer parti du moindre recoin à l'intérieur des remparts et de pouvoir loger les néo-splitois.

Colonne de Roland à Dubrovnik

Église de Brac, capitale de la pierre blanche

△ Église St Pierre
▽ Forteresse de Dubrovnik (partielle)

MAKARSKA ET SAINT-PIERRE

En direction de Makarska nous passons au large de Brela et Baska, stations balnéaires renommées pour la baignade dans une eau cristalline, arrêt que nous n'oublions pas de faire en cours de route pour le bonheur de tous. Le littoral est protégé par le massif du Biokovo superbe à nos yeux avec ses versants rocheux si caractéristiques. Cette ville est aussi chargée d'histoire que le début de notre voyage : on y retrouve des traces vieilles de 8000 ans sur la place Andrija Kacic Miosic et sur la presqu'île Saint-Pierre.

De nombreux édifices baroques plus tardifs complètent un tableau déjà riche où se retrouve aussi le musée des Coquillages le plus connu au monde. La faune y est riche : aigle royal, circaète Jean-Leblanc pour les oiseaux. Le parc naturel du Biokovo possède la flore la plus incomparable du pays. Il est impossible de ne pas évoquer la petite presqu'île de Saint-Pierre si chère aux amoureux du monde entier. Une petite chapelle du XVIIIe y a été restaurée sous le regard d'un grand buste du saint en question. Et comme dans beaucoup d'autres endroits au monde, la coutume des cadenas d'amour est parvenue dans ce coin retiré de Croatie.

KONAVLE

Nous avons été reçus à l'intérieur des terres dans une ferme ancestrale remise récemment en fonction et qui possède son moulin à eau (à aube) pour faire fonctionner sa meule de production de farine ainsi que son système de «stone-washing» des lainages fabriqués sur place. Le transport d'eau dans cette région inaccessible en voiture se fait comme dans les salines de Bourgogne par canalisation entre deux rangs de pierres sur plusieurs kilomètres. La dégustation des produits locaux s'imposait ainsi que leur achat et nous sommes revenus en Belgique avec des délicatesses aux oranges ainsi que figes blanches (avec le foie gras...). Les jus de fruits avaient un goût de «trop peu».

DUBROVNIK

On peut visiter au niveau de la mer la «perle de l'Adriatique» ou la regarder de haut en prenant éventuellement le télésiège qui grimpe en haut de la colline. Ville au statut d'État et de République pendant plus de 13 siècles, Dubrovnik représente

un exploit historique unique au monde que même les catastrophes naturelles (tremblement de terre et incendie en 1667) n'ont pas réussi à faire fléchir. La liberté est son seul moteur et se retrouve sur le fronton du fort de Lovrijenac : «La liberté ne se vend pas, même pour tout l'or du monde», entraînant la notion du bien public dans la devise «Oublie ici tes affaires privées pour ne penser qu'aux affaires publiques». La visite de la cité est empreinte de cette sagesse populaire où la multitude des lieux à voir ne saurait être résumée en quelques phrases. Elle peut être fière de ses constructions millénaires comme de ses ensembles modernes, les nombreuses manifestations scientifiques et culturelles et sa position sur la scène internationale dans les domaines du patrimoine, du théâtre, de la musique, de la peinture et de l'architecture. Un seul mot d'ordre : à visiter impérativement.

INFO

Ce voyage était organisé par Olivier Voyages, rue au Bois à 1150 Bruxelles, tél. 02 770 17 39

Port de Dubrovnik

India, de Gouden Driehoek (2): Agra: van magische paleizen en werelderfgoed

.....
© Tekst: Jempi Welkenhuyzen – © Foto's: Anne Marie Jacob
.....

Over Agra is niet zoveel geweten. Toch niet over de periode voor de verovering door de Moslimgemeenschap. In de hindoeïstische mythologie wordt de stad in verband gebracht met de god Krishna, die er fluit speelde. Een andere referentie komt van de Perzische poëet Salman, die stierf in de 12^e eeuw. Hij sprak over de eerste sultan Mahmud die het noordwesten van India versloeg en daarbij Agra in puin legde. Ook in de Mahabharata, een omvangrijk religieus en filosofisch epos, wordt verwezen naar Agraban, hetgeen wel eens voor Agra kan staan.

Agra ligt in Uttar Pradesh. De huidige stad werd in de 16de eeuw gesticht door Sikandar Lodi, de sultan van Delhi als bolwerk tegen de sultans van

Malwa. Vooral onder de Mogols kende de stad zijn expansie. Akbar en zijn opvolger Jehangir lieten er het Rode Fort bouwen met zijn paleizen

Amber Fort Jal Mahal, waterpaleis

en tuinen. Maar het voornaamste bouwproject in Agra ligt een zevental kilometer buiten de stad. Het is de Taj Mahal. Is de tuin formeel, met een waterpartij, bronzen fonteinen en cypressen, het mausoleum is echt een ‘marmeren droom’. Gestart in 1631, duurde het 20 jaar, vooraleer het complex voltooid raakte. Twintigduizend arbeiders werkten aan dit perfectionistisch wit marmeren bouwwerk, met verfijnd ingelegd steenwerk en decoratieve kalligrafie. Dit monument zou destijds 31 miljoen roepies hebben gekost. Het was de tombe van Mumtaz Mahal, de vrouw van keizer Shah Jahan. Na zijn dood werden ook de resten van Jahan bij gezet. Links en rechts contrasteren de moskee en het gastenverblijf in rode zandsteen. De Taj Mahal is niet alleen zichtbaar vanuit alle verden, door het subtiel lichteffect, krijgt hij uur op uur een andere uitstraling. Uiteraard is het bezoek aan de Taj Mahal een hoogtepunt op je reis door India. Maar dat vinden de talrijke pelgrims en andere toeristen wereldwijd ook. Dit betekent lange wachtrijen tot aan de ingang van het mausoleum. En eens daar aan de poort is er geen weg terug. Je wordt als het ware naar binnen gezogen, geperst, getrokken, om dan amper enkele minuten een blik te werpen

doorheen de mozaïekramen op de tombes. Bange-lijk en zeker niet aan te raden voor claustrofoben.

FATHEPUR SIKRI

Op 30 kilometer ten zuidwesten van Agra ligt Fatehpur Sikri. Het is een voormalige hoofdstad waarvan de verdedigingswerken, paleizen en heel de stad gebouwd werd in de 16e eeuw en door zijn perfecte staat UNESCO werelderfgoed is. Hier ligt ook het graf van de Soefiheilige Salim Chihsti. Wij nemen de achteringang van het Sikandracomplex, waardoor we in de vrouwelijke vertrekken terecht komen. Voordeel is dat je geen lange wachtrij voor je vindt. Andere kant van de medaille is wel dat je de imposante ingang mist. Op de rechteroever van de Yamuna, enkele kilometers van Taj Mahal, kan men terecht in het Agra Fort. Het is samen met de Taj het boegbeeld van de verdwenen Mogolse beschaving. Kantelen, schietgaten, machicolis belichamen het massieve van het kasteel, dat toch zeer esthetisch oogt. Drie opeenvolgende soevereinen bewoonden het complex waardoor het geheel in twee verschillende stijlcomponenten is uitgevoerd.

Amber Fort, praal en pracht

Denk dan aan uitvoeringen in zandsteen, maar ook aan marmer. De Hindoe architectuur wordt gecombineerd met Indiaanse moslimkunst, die sterk beïnvloed wordt vanuit Perzië. Het complex staat eveneens op de werelderfgoedlijst van UNESCO. Dan rijden we door naar de roze, gastvrije stad Jaipur. Een moderne metropolis! Het is de hoofdstad van de Indische deelstaat Rajasthan en een belangrijke toeristische trekpleister. Het was maharaja Jai Singh de Tweede die er in 1699 zijn verblijfplaats inrichtte. Hij stelde een heuse Bengaalse architect als stadsplanner aan die een strak stratenpatroon uittekende en Singh hielp bij de aanleg van zijn City Palace. De Koninklijke familie woont er overigens nog. Daarenboven was hij ook verantwoordelijk voor de wereldberoemde sterrenwacht. We wandelen doorheen de brede straten die, zoals overal in India, zeer levendig en chaotisch zijn. We maken een riksjarit doorheen de pittoreske binnenstad. Bij de afstap speelt een slangenbezweerder zijn klaaglied op de stoep. Een cobra ontrolt zich uit de mand. Een magisch moment, ook al weet je dat de slang eigenlijk meer beweegt op die van de bezweerder. Ze is immers doof. Of het diervriendelijk is, is dan nog een andere vraag. Toeristen die een foto schieten, worden prompt aangeklampt voor roepies. De luchtvochtigheid is erg hoog,

dat maakt de sfeer extra zwoel. Overal staan er kraampjes met suikerriet- of flesjes water, maar we vertrouwen het niet echt. De opdringerige verkopers klampen je aan voor alles en nog wat. Van sieraden, halfedelstenen tot textiel. Jaipur is vooral bekend voor ambachtelijk werk. Denk aan gouden juwelen met glazuurinleg of kostbare edelstenen, blauwe keramiek potten, hout, steen- en ivooren snijwerk, blok- of banddruk textiel, lederwaren, handgeschept papier en miniatuurkunst. De stad is een echt paradijs voor shoppers. Zeker in vergelijking met onze standaardprijzen! De levendige Johri en Nehru Bazaar zijn zeer bekend voor handwerk. Afdingen is een must.

JANTAR MANTAR

We nemen de bus naar Jantar Mantar, de beroemdste historische sterrenwacht van India. De observatiewerktuigen in metselwerk en baksteen werden van een buitengewone accuraatheid voorzien. We hebben het geluk de conservator te treffen die ons op een humoristische wijze doorheen alle zonnewijzers loodst. Als astronoom kent hij heel wat wetmatigheden toe aan de sterren. Zo bepaalt hij zelfs of we een goed koppel zijn aan de hand van

Fathepur Sikri, perfecte staat

△ Fathepur Sikri, zicht vanuit vrouwenappartement
▽ Fathepur Sikri, meesterlijke architectuur

Olifanten op Amber Fort

onze geboortedata en – uur. We zeiden het reeds, Jai Singh had iets met wiskunde en astrologie. Daarom liet hij zijn stad ‘fullproof’ bouwen tegen aardbeving en andere calamiteiten. Zo wist hij de hand te leggen in 1725 op een atlas uit het Duitse Nurenberg en liet hij zich bijstaan door Europese experts. In die tijd reeds, ga er maar aanstaan! Daarnaast liet hij zijn architecten de ondergrondse waterlopen detecteren, want die zorgden immers

Jantar Mantar, historische sterrenwacht

voor verzakkingen. En wat de bouwstenen betrof voor de huizen in de stad liet hij materiaal ontginnen in de Amargarh steengroeve. En dit wegens de hardheid van de stenen. Diepe funderingen en een netwerk van kanalen moesten mogelijke schokken absorberen. We zetten daarna koers naar de zandstenen Hawa Mahal, beter bekend als het ‘Paleis der Winden’. Het dateert uit 1799, is opgedragen aan Lord Krishna en Radha en werd gebouwd door koning-dichter Sawai Pratap Singh. Eigenlijk is dit uit vijf verdiepen semi octagonaal huis gewoon optisch bedrog, want achter de gevel bevindt zich hooguit een zeer brede gang, die toegankelijk is via een poort aan de achterzijde. De voorkant bestaat uit 953 nissen en 152 kleine ramen. Hierdoor konden de vrouwen van de Maharadja naar de processies kijken die voor hun deur voorbijtrokken zonder dat zij echter gezien konden worden. Het Paleis der Winden maakt deel uit van het City Paleis en herbergt een museum met oude schilderijen, beeldhouwwerk, munten, wapens enz.

AMBER FORT

Iets buiten Jaipur ligt Amber Fort. Het is een machtige vesting met een schilderachtige weerspiegeling op het Maota meer. In dat meer: de Jal Mahal oftewel het ‘Waterpaleis’. We rijden er met jeeps naartoe want de heuvel is zeer steil. Amber was gedurende zes eeuwen de hoofdstad van de

Jaipur Hawa Mahal, paleis der winden

Amber Fort, weelderige tuinen

Kachhawaha's, een kaste, die leefde vooraleer Jaipur ontstond. De legende zegt dat ze een aantal koninkrijkjes en veel landerijen bezaten. Hun echte naam zou 'Ambikishwara' zijn, vernoemd naar Shiva. Die naam zou zijn verkort tot 'Ambiner' om zo uiteindelijk in 'Amber' over te gaan. Ook wordt gerefereerd naar 'Amba Mata', de godin van de vruchtbare aarde die een tempel in het fort heeft. Door de massieve poort komen we op een grote binnenplaats. Hier zien we voor het eerst olifanten. Ze worden ingezet voor ritjes met toeristen. Maar omdat we intussen vernomen hebben dat niet alle eigenaars zo fijnzinnig omgaan met de dieren, weigeren we beleefd een opstapje. Er zijn nog zo'n 30.000 van deze giganten in India, maar vermits de bossen alsmaar kleiner worden – ze worden gekapt voor pijpleidingen en nieuwe wegen – worden ze verjaagd. Sinds kort zijn er toch vrijwilligers die de dieren baden, masseren, voeden en hun gebied schoonmaken. Men kan er zelfs sinds een tiental jaren deelnemen als buitenstaander aan zo'n programma via een lokale organisatie en tegen betaling. Op de terugweg passeren we het centraal museum Albert Hall. Dat ligt in de Ram

Niwastuin. De naam verwijst naar prins Albert die het gebouw in 1863 inhuldigde. Het is een schoolvoorbeeld van Indo-Saracenische architectuur, ontworpen door sir Swinton Jacob. Die combineerde bestaande Britse modellen met veranda's en paviljoenen van de Mogols. De Albert Hall opende in 1887 en is het oudste staatsmuseum van India. Men kan er terecht voor kunst, industriële voorwerpen, textiel, tapijten, schilderijen, geologie en zoölogie, speelgoed, muziek en dans. Maar er is helaas geen tijd voor ons om het te bezoeken. Wij rijden richting Udaipur, één van de mooiste steden van India. Wordt vervolgd.

INFO

- www.indian.com
- Wij reizen met RSD Belgium
- Hotels: Clarks Shiraz (Jaipur) en Clarks Amer (Jaipur)
- eVisum verplicht – kosten 114.95 €
- Geen vaccinatie verplicht in deze regio

Mandelieu-la-Napoule et ses environs

© Texte : Claudine Clabots – © Photos : Francis Vrancken

Nous voyageons dans le département des Alpes-Maritimes, en région PACA, qui nous réserve bien des surprises. L'arrivée au Club Touristra, où nous avons réservé un séjour d'une semaine, nous enchante. Il s'agit du château d'Agecroft, un village de vacances perché sur le sommet d'une colline, d'où la vue est à couper le souffle. C'est un petit coin de paradis. Partons ensemble à la découverte de la cité.

Le domaine d'Agecroft

MANDELIEU-LA-NAPOULE

Ce lieu charmant est connu pour sa culture du mimosa, la récolte du liège, le tourisme et, bien entendu, le château du bord de mer. La fête du mimosa, qui dure 10 jours en février, est une véritable merveille, avec ses chars fleuris. L'histoire du château en front de mer est assez incroyable. Cet édifice était en ruines lorsqu'un couple d'artistes américains, les Clews, tombe en 1918 amoureux de ce site et rénove tout le domaine qu'il imagine

comme une féerie surgie du passé. Ils recréent de beaux jardins romantiques et y placent des œuvres d'art. Entouré de remparts revêtus de lierre, le site est protégé des vents marins. L'intérieur est également fascinant. Il est décoré de sculptures d'Henry Clews qui fut un artiste original et ne manquait pas d'humour et de sensibilité. Il s'est inspiré de Rodin car il était un autodidacte doué. Il a créé un monde imaginaire peuplé de monstres et de caricatures. Le site héberge aujourd'hui des artistes venus du monde entier. Petit clin-d'œil : les deux tombeaux des Clews, dans la crypte, sont entrouverts pour laisser passer l'âme des époux qui se retrouvent une fois par an au sommet de la tour. Ne dit-on pas que l'amour est éternel ? Henry Clews et Elsie, dite Marie, étaient très fortunés. Fils d'un important banquier new-yorkais, il avait hérité. L'épouse était architecte et s'y connaissait pour imaginer la reconstruction de cet édifice néo-médiéval. Ils ont procuré du travail à de nombreux artisans locaux, aidé les pêcheurs assez pauvres et organisé des fêtes pour les villageois. Une partie du château occupée par les SS en 1943, fut sauvée grâce aux efforts déployés par Marie. En 1951, elle a fondé une association de promotion des arts, ce qui en fait un lieu d'échanges, de conférences, de concerts. Le jardin a obtenu le label «Jardin remarquable» en 2005 et on y retrouve l'âme de ses généreux et talentueux propriétaires. À partir de Mandelieu, une piste cyclable bordée de fleurs longe la mer et permet d'atteindre Cannes sans avoir à gravir des dénivellations, par ailleurs très nombreuses dans la région.

Pied de sculpture

Marie Clews

△ Sculpture dans le parc
▽ Monstres sculptés

CANNES

Célèbre pour son festival, cette station nous a quelque peu déçus. Le parking y est très difficile. Le port est rempli de luxueux yachts et de voitures en rapport avec cette orgie de richesses : Ferrari, Porsche, Rolls-Royce... Le palais des Festivals mérite bien son surnom de «bunker». Il impressionne par sa masse mais ne fait pas rêver. La rue d'Antibes est la rue commerciale qui détient le record pour le nombre de commerces par habitants. Le marché de Forville, fermé le lundi, est beaucoup plus typique, avec ses produits régionaux, sa couleur locale et l'accent de ses vendeurs. Pour monter au Suquet, il vaut mieux emprunter le bus électrique qui passe chaque 25 minutes (Palm Bus). C'est le berceau de la ville. Ce quartier, perché sur une colline, possède une âme. Le point de vue est magnifique. Les restes d'un château médiéval abritent le musée de

la Castre, avec une importante collection d'antiquités d'art primitif. Les peintres locaux y sont aussi exposés. Dans l'enceinte du Suquet, l'église Notre-Dame de l'Espérance appartient au style gothique méridional et renferme de beaux retables et des bustes reliquaires. Sur le maître-autel, une grande Vierge du XVIe siècle trône en toute majesté, ainsi qu'une statue de Sainte-Anne. Des vitraux jettent des éclats de lumière dans ce sympathique lieu de recueillement. Chaque année, en juillet, le Suquet se consacre à la musique classique. Les «Nuits musicales» offrent à tous une scène à ciel ouvert. En août, c'est le «Suquet des Arts». Quant aux Régates royales, elles rassemblent des voiliers venus de toutes les mers. Cela se déroule la dernière semaine de septembre. La Croisette est une agréable promenade piétonne, à l'abri des arbres bordant la plage. On y admire de beaux hôtels, dont le Carlton, le Martinez, le Majestic.

Le château des Clews

Atelier d'Henry Clews

LE MASSIF DE L'ESTEREL

À partir de Théoule, nous partons pour une exploration en pleine nature. La route qui longe le littoral offre de splendides points de vue avec, en contrebas, d'adorables criques où l'on peut se baigner. Les blocs de porphyre déchiquetés par l'érosion forment des figures irréelles. Le contraste avec le vert des pins et le bleu de la mer est de toute beauté. Une féerie de couleurs peinte par un magicien ! La balade vers l'arche de la Pointe de l'Aiguille est une petite randonnée sympa. Le chemin longe la mer et il est conseillé de ne pas s'en écarter. C'est assez sportif car il y a de nombreuses marches mais le point de vue sur les îles du Lérins et Cannes vaut le détour. Des arbousiers enchanteront les gourmands en saison, tandis que les pins, les chênes-verts, les fougères, les bruyères, les genêts se mêlent aux thym et romarins qui embaument. Cette « Corniche d'or » est un véritable enchantement, surtout au coucher du soleil. Le point culminant est le Mont Vinaigre à 618 m d'altitude. Une croisière en bateau permet une découverte tout aussi agréable de cet imposant massif, unique en Europe.

NICE

Autant Cannes nous a déçus, autant Nice nous a séduits. Si cette ville exhale un parfum d'Italie, cela fait sans doute partie de son charme. Le pays niçois n'est français que depuis 1860. Jusqu'à la Deuxième Guerre mondiale, ce fut le lieu favori de la bourgeoisie et de l'aristocratie internationales. Des traditions locales sont très anciennes, comme le fameux Carnaval de Nice, deux semaines en février, qu'on célèbre avec faste depuis le XIIIe siècle ! Les nombreuses maisons peintes en ocre évoquent l'Italie, tout comme le magnifique marché du Cours Saleya, avec les produits locaux comme la socca, à base de farine de pois chiches, la pissaladière, une tarte aux oignons et aux anchois, la fameuse salade niçoise, le pan bagnat, et les incontournables glaces italiennes. À mes yeux, le meilleur glacier est Azzurro, sur la place Rossetti. Le lundi matin, le Cours Saleya se transforme en une grande brocante. Dépaysement garanti. Depuis la colline du château, où l'on peut monter en ascenseur, on arrive à un superbe point de vue. Les musées sont nombreux, et certains sont situés dans le quartier de Cimiez (Matisse,

Chagall...). Une visite s'impose: la cathédrale orthodoxe russe. C'est le plus important édifice religieux orthodoxe en dehors de la Russie. Avec ses dômes à bulbes dorés, ses superbes iconostases, ses magnifiques boiseries, son atmosphère de recueillement, elle vaut le détour. Une importante communauté russe y réside toujours. Il y a de nombreux parcs, dont le jardin Albert Ier, avec son monumental arc, et la promenade du Paillon, avec son miroir d'eau géant, proche de la place Garibaldi, le libérateur. La Promenade des Anglais est un enchantement, malgré le trafic des voitures. Elle permet de déambuler le long de la mer et de pénétrer dans de superbes palais, comme l'hôtel Negresco. Pourquoi ce nom? Un Roumain, Henri Negrescu, fut durant des années maître d'hôtel dans de nombreux palais. Il y a reçu des clients richissimes et a donc de nombreuses relations. Son grand rêve: construire un palace, rien de moins! À force de volonté et de courage, il réunit les fonds, grâce notamment à quelques grands industriels. L'hôtel de luxe est inauguré en 1913, soit 3 ans après l'achat du terrain, ce qui est un exploit. En 1914-18, l'hôtel souffre financièrement. Il est réquisitionné comme hôpital et des œuvres sont volées. Le créateur, Negrescu, est ruiné. En 1920, une société hôtelière belge rachète le bail et démarre de grands travaux. En 1957, l'hôtel est revendu et sa propriétaire actuelle, Madame Augier, veut qu'il reste français. Elle a plusieurs fois refusé des offres mirobolantes. Entrez et visitez le hall,

Tombeau de Marie Clews

d'une incroyable richesse. Ne soyez pas étonnés de voir se promener un très beau chat, c'est celui de la propriétaire. C'est un des seuls palaces où les animaux sont admis. Salvador Dali y est venu avec son guépard. Il n'y a ni piscine ni spa, mais y passer une nuit et y manger est une expérience inoubliable. Bonne et heureuse découverte.

INFO

- **POUR LE BATEAU**: la Napouloise – départs de la Napoule et de Cannes – www.rivage-croisiere.com. Téléphone: 0 625 334 084.
- **LE LOGEMENT**: Domaine d'Agecroft – village de vacances Touristra. Très beau village dans un ancien château agrémenté de superbes jardins. Déconseillé aux personnes à mobilité réduite, vu les nombreuses dénivellations, mais certains appartements sont près du restaurant. Les logements sont spacieux et confortables, avec une belle terrasse, mais pas de télévision. La nourriture y est délicieuse et variée. Il y a de nombreuses animations diurnes et nocturnes, une piscine et d'autres sports, des promenades guidées. Un chemin de fer passe en bas, le long de la plage, mais les passages sont peu bruyants. Ce train permet de rejoindre Cannes, Nice... L'arrêt de bus et la plage sont atteints après un long escalier mais il y a aussi une rampe d'accès. Parking facile. Le personnel y est très serviable et coopératif.

Pour toute info: napoule@touristravacances.com. – téléphone: 0 433 936 100
L'adresse: 318 rue du Capitaine de Corvette Marche, 06210 Mandelieu-la-Napoule
L'entrée se trouve le long de la rue qui longe la côte mais un GPS est conseillé

Toeren in het spoor van de Grote Oorlog

© Tekst en fot's: Karel Meuleman

Nu de hype rond de herdenking van de Eerste Wereldoorlog weggeëbd is, wordt het minder druk in de Westhoek, ideaal voor een (vernieuwde) kennismaking. Maak er gelijk een 2- of 3-daagse van; er zijn genoeg hotelletjes of b&b's waar je je gading vindt.

Het herdenkingstoerisme heeft de Westhoek de afgelopen vier 2,6 miljoen toeristen naar de streek gebracht, van wie de helft uit eigen land.

Als ik in de Westhoek wandel, vraag ik me af of de soldaten in de Grote Oorlog ooit gedacht hebben aan ons, hier en nu. Omgekeerd wel: ik stel me dan voor hoe mijn grootvader het hier in de modder, de vuiligheid en de stank vier jaar lang heeft volgehouden; hij moest de telefoonleidingen leggen van in het hoofdkwartier helemaal tot in de voorste linies, een gevaarlijke job! Om nog maar te zwijgen van de alles overheersende angst voor de dood en voor het nieuwste wapen: gas. Ook hij heeft geleden onder dat sluipende gif dat hem uiteindelijk toch nog verstikt heeft, vijftig jaar later. En dan vind ik het bijwijken decadent dat wij hier van het landschap genieten, onder het genot van een heerlijk biertje en een lekkere lunch.

Moeten we daarom weg blijven uit deze mooie uithoek, nee toch? Toerismediens Westtoer verspreidt talloze tips voor wandel-, fiets- en auto-tochten. Hier een greep hieruit.

AUTOTOCHTEN

Net als in andere West-Vlaamse streken kun je met de auto interessante routes volgen, telkens rond een verschillend thema. Ze zijn als wegenkaart verkrijgbaar op het internet.

De IJzerfrontroute verbindt Nieuwpoort, Diksmuide en Koekelare. Met als ondertitel 'De zee

De Lakenhalle van Ieper herbergt het unieke museum In Flanders Fields

△ Onder het Albert-I-monument en naast de "Ganzepoot" in Nieuwpoort
▽ Het Britse Tine Cot cymetery ('Tinnenkot') in Passendale

als bondgenoot' vertelt deze tocht van 74 km het verhaal van de onderwaterzetting in het Noorden. Ook de Duitse bezetting aan de andere kant van het front in Diksmuide en Koekelare komt aan bod. Belgische, Duitse en Commonwealth-begraafplaatsen wijzen als stille getuigen op de grote verliezen tijdens de vier oorlogsjaren aan de IJzer.

De autoroute Bachten-de-Kupe ligt tussen de Noordzee, de Franse grens en de IJzer. Via deze route verken je 94 km lang het meest rurale deel van de Westhoek. De route brengt je langs heel diverse polderlandschappen en voert langs stemmige dorpjes en historische stadjes.

De autoroute 14-18 'Van slagveld tot slagveld' verkent de Ieperboog, een kwetsbare uitstulping in de frontlijn tijdens WO I. Centraal staat het verhaal van de Eerste Wereldoorlog in en rond Ieper. De route neemt je mee langs de belangrijkste bezienswaardigheden die herinneren aan het WO I-verleden in Ieper, Zonnebeke en Langemark-Poelkapelle.

Westtoer brengt nog andere routes uit: de route Frontleven leidt je langs Poperinge en Heuveland en de route Pionier voert je door Zonnebeke, Komen en Wervicq-Sud.

THEMATISCHE FIETSROUTES

Eind oktober 1914 was de omgeving van Ieper het allerlaatste stukje van het westelijke front waar de tegenstanders uit de eerste wereldbrand in het open veld tegenover elkaar stonden. Maar ook hier liep het front uiteindelijk vast. Op de heuvelkanten zuiden en ten oosten van Ieper groeven Duitsers, Fransen en soldaten van het Gemenebest zich in op wandelafstand van elkaar. Veel landschappelijke elementen, zoals hagen, bomerijen, beekvalleien en heuvels, bewezen al vlug hun strategische belang en vormden het decor voor een van de bloedigste veldslagen ooit. De Ieperboog fietstocht van 35 km verkent in wijzerzin de Ypres Salient en linkt het hedendaagse uitzicht van het landschap aan de historische feiten met authentieke en hedendaagse luchtfoto's.

Vrij snel na het begin van de Eerste Wereldoorlog liepen de vijandige frontlinies vast. Tussen Ieper en Mesen slingerde het front zich in een

△ "Die Scone" in Brugge

▽ In de Sint-Joriskerk hebben heel wat Engelse legereenheden hun eigen kussen.

omgekeerde S-vorm door de heuvels. Om een doorbraak te forceren vatten de Britten het plan op om de Duitse stellingen te ondergraven en tot ontploffing te brengen. Na anderhalf jaar graven lieten de geallieerden op 7 juni 1917 negentien ondergrondse mijnen exploderen in wat tot dan toe de grootste door de mens veroorzaakte ontploffing

△ De Duitse begraafplaats in Vladslo
 ▽ De Menenpoort in Ieper met de namen van 54.896
 vermiste Britse gesneuvelden.

was. De Brit Sir Charles Harrington, stafchef van het ‘Second Army’ verwoordde het daags voordien op een persbriefing zo: ‘Gentlemen, I do not know whether we shall change history tomorrow, but we shall certainly alter the geography’. En dat kan je zelf vaststellen tijdens de themafietstocht De Mij-nenslag van 1917 die je over 28,6 km laat ken-nismaken met het verhaal en de landschappelijke relictten van deze opmerkelijke gebeurtenis.

De thematocht ‘Nooit meer oorlog’ brengt je langs monumenten uit de Eerste Wereldoorlog, in en rond Diksmuide. Je ervaart 37,8 km lang de eer-ste herinneringen aan de Grote Oorlog bij de startplaats, de Grote Markt van Diksmuide. In de

IJzertoren daal je af door het 22 verdiepingen tel-lende Museum van Oorlog, Vrede en Vlaamse ont-voogding. Je waant je aan het front in een heuse dug-out, met de modder van het niemandsland om je heen. In de Dodengang, een aartsgevaarlijk loopgravencomplex, kun je de oorlog ook echt aanvoelen; ik herinner me nog dat mijn bompa ons hier heeft rondgeleid zo’n 60 jaar geleden; hier leefde hij dag in dag uit, in de modder. Het Onze-Lieve-Vrouwehoekje was een belangrijke uitkijkpost, midden in het overstromingsgebied. De Belgisch militaire begraafplaats in Keiem is de laatste rustplaats van jonge kerels die stierven in de modder tijdens een verwarde Slag aan de IJzer. De meest pakkende aanklacht tegen de oorlog vormen de beelden van Het Treurend Ouderpaar, van de kunstenares Käthe Kollwitz, op de Duitse begraafplaats van Vladslo. Hier rusten 25.644 sol-daten, waaronder haar eigen zoon Peter.

De POP-route, achter het front gaat terug naar de sporen van de Eerste Wereldoorlog achter het front. Poperinge (of POP zoals de uitheemse troe-pen het afkorten) en de omliggende dorpen wer-den vier jaar lang overspoeld door troepen van het Britse Imperium en Frankrijk en op het einde ook even door Amerikanen. Al deze vreemde soldaten stonden in de loopgraven weinige kilometers ver-der, aan het front bij Ieper. In POP kwamen ze tel-kens voor enkele dagen rusten, dicht bij de burger-bevolking. Ze zochten ontspanning, maar werkten ook of trainden voor nieuwe acties. Er werd ook rechtgesproken over wie zich had misdragen. De ergste bestraffing was de doodstraf voor een vuur-peloton. De tocht gaat langs vele begraafplaatsen die nog herinneren aan al dat oorlogsleed. Er zijn ook minder opvallende relictten, restanten van de gigantische infrastructuur van een miljoenenle-ger. Maar deze tocht van 34 km komt vooral dicht bij de verhalen van hoe de soldaten deze oorlog ondergingen en hoe ze weer mens onder de men-sen probeerden te worden.

WANDELROUTES

De Westhoek telt zo’n 35 wandelingen, waarvan enkele in ‘oorlogsgebied’.

De slag om de Kemmelberg loopt over 5 tot 10 km tussen Kemmel en Loker, in het spoor van de

Franse soldaten, met waar gebeurde persoonlijke verhalen in een vernietigende oorlog. De Duitse opmars in het najaar van 1914 loopt vast op de heuvelrug rond Ieper en Wijtschate - Mesen. Die heuvels vormen de laatste natuurlijke hindernis naar de zee. Een Duitse doorbraak naar zee en de Franse havens van Duinkerke en Calais zou de slagkracht van de geallieerden dramatisch verminderen. Gedurende bijna vier jaar vormde deze heuvelrug de frontlijn. Op 16 april 1918 braken ze door de frontlijn bij Wijtschate - Mesen. Korte tijd daarna stootten ze door tot aan de voet van de Kemmelberg. De Slag om de berg zelf op 25 april vormde een dramatisch hoogtepunt. De berg was het toneel van zeer gruwelijke gevechten. Veelvuldig werden ook hier diverse oorlogsgassen gebruikt.

Via de Dode IJzerwandelroute verken je over 6,8 km de Westhoek in de omgeving van Poperinge en Roesbrugge-Haringe. Je start aan de Dode IJzer, een oude meander van de stroom die door het centrum van Roesbrugge vloeit. Een

natuurexploratiepad leidt langs de Zwijnbeek, de IJzer en de Heidebeek. Zij vormen een natuurlijke landsgrens. Via land-, kerk- en rustige wegen kom je in het pittoreske dorpje Haringe. Stille wegen kenmerken deze tocht tot op het einde.

Kraters- en Mijnenwandelroute (7 km) verbindt de meeste nog zichtbare relictten uit WO I rond Wijtschate. Aan de Mijnslag van 7 juni 1917 wordt extra aandacht besteed. Op die dag ontploften 19 dieptemijnen onder de Duitse stellingen. Door de verrassingsaanval die erop volgde, veroverden de Geallieerden Wijtschate en Mesen. In juli 1917 volgde dan de Slag bij Passendale die voor de Britten een complete mislukking werd. Vandaag zijn die kraters grote vijvers geworden, die door hun ronde vorm duidelijk in het landschap te herkennen zijn. Je ontdekt een gemetselde Duitse mijnschacht in het Kampagnebos, de kraters bij Petit Bois, de Peckham krater en de Pool of Peace (de Spanbroekmolenkrater). Ook de panorama's langs het traject zijn schitterend!

Het Memorial Museum Passchendaele 1917

De Grote Markt van Veurne

IN FLANDERS FIELDS

We mogen in dit artikel niet voorbijgaan aan het in 2014 vernieuwde museum in de Lakenhalle van Ieper. Elke bezoeker ontvangt bij aankomst een persoonlijke ‘Poppy-armband’. Poppies, klaprozen of kollebloemen zijn het symbool van de ongenadige oorlog: ze groeien waar al het andere dood is en waar de aarde is omgewoeld. Met de in de armband ingebouwde chip ontdekt de bezoeker vier persoonlijke verhalen die hij doorheen het ganse museum kan volgen. Een grote plattegrond geeft je op aanschouwelijke wijze een beeld van de verschillende gevechtsfasen. Hier en daar kom je bijna levensechte vertellers tegen die je boeiend laten meeleven met deze Grote Oorlog. Ben je dan toch in Ieper vergeet dan niet de aandoenlijke Last Post onder de Menenpoort elke avond om 8 u.

INFO

- www.westtoer.be
- www.west-vlinderen.be om zelf een nieuwe wandel- of fietsroute te maken
- www.inlandersfields.be, reëel of virtueel
- www.lastpost.be
- enkele b&b's: www.dewindhoek.be in Leke (Diksmuide) en www.alegria-bb.be in Ieper
- gratis apps: Flanders Fields Memorials, West-Vlinderen, Autoroutes Eerste Wereldoorlog ou en Français Circuit Touristique Automobile 14-18.

La Provence vue du Rhône

© Texte : Maïté Lanthin – © Photos : O.T. Avignon & Croisieurope

Vous avez le mal de mer mais vous rêvez de faire une croisière. L'avion vous fait peur ? Rien n'est irrémédiable. La solution, c'est la croisière fluviale. Une autre façon de regarder les villes, les villages, les monuments et tout ce qui fait la beauté des paysages que l'on ne peut admirer qu'en naviguant sur un cours d'eau.

VIVE LE TRAIN

L'expérience que je vous propose se situe à 3 h 30 de Bruxelles... et par le Rail ! Mais oui, la SNCF, avec son TGV qui vous emmène partout en un éclair, a tout prévu pour que les croisiéristes arrivent à l'heure à Lyon, lieu de départ du « Van Gogh », le bateau que Croisieurope a choisi pour la découverte de la Provence et de la Camargue avec deux escales incontournables : Avignon et Arles. À la gare de Lyon Perrache, un autocar prend en charge les passagers pour rejoindre le « Van Gogh » amarré au Quai Claude Bernard, à proximité des universités. Les formalités d'embarquement sont simples et rapides. Après la présentation de la carte d'identité ou du passeport valide, vous êtes

accueillis par un équipage souriant, dynamique qui vous accompagnera tout au long de la croisière. Bien installés dans votre cabine, connectée gratuitement au wifi, parfaitement équipée avec vue sur le fleuve, vous êtes prêts pour une escapade de 3 jours sur le plus grand fleuve de France, le Rhône impétueux dont le nom proviendrait du Celte, Rodona ou de l'ancien Grec Rhoda ou Rhodanusia, ce qui signifiait puissant.

DU GLACIER À LA MEDITERRANÉE

Le Rhône prend naissance dans le canton du Valais en Suisse. La source du fleuve jaillit d'un lac en évolution constante au fur et à mesure de la fonte

du glacier de Furka dont la longueur est encore de 9 km. En France, le fleuve parcourt 522 km avant de se jeter dans la Méditerranée à Arles où il forme un delta et se partage en deux bras : le Petit-Rhône qui se jette dans la mer entre Aigues-Mortes et Les Saintes-Maries-de-la-Mer et le Grand-Rhône, large de plus d'1 km, qui se jette dans la mer à Port-Saint-Louis-du-Rhône, après avoir sillonné la Réserve naturelle des Marais du Vigueirat. Il traverse 11 départements français et peut-être comparé au bassin fluvial de l'Amazonie. Son débit est de 1800m³/seconde. De nombreux aménagements furent nécessaires pour maîtriser ses ardeurs. Depuis 1934, la Compagnie nationale du Rhône gère son développement pour la navigation, la production d'électricité uniquement renouvelable, l'utilisation de l'eau pour les agriculteurs, la préservation de la nature, de la faune et de la flore. Les centrales hydroélectriques vont de pair avec les 14 écluses et barrages qui se situent entre Lyon et la Méditerranée.

AU FIL DE L'EAU

Après Lyon, le bateau longe les villes de Vienne, Tain l'Ermitage et Viviers entre autres. Le dîner du premier soir est suivi d'une animation et d'une ambiance musicale qui vous incite à la danse sans provoquer la moindre cinétose, promis ! On navigue la nuit en toute quiétude et si d'aventure l'on ne trouve pas le sommeil on peut toujours compter les écluses. C'est une attraction spectaculaire tout au long du parcours et le matin au réveil en ouvrant les rideaux on peut se trouver devant un mur immense, suintant, aux résonances étranges. Il faut savoir qu'il y a une différence d'environ 10 mètres en amont et en aval de l'écluse. Le passage dure une vingtaine de minutes et pendant ce temps-là des milliers de kWh sont produits. La première matinée de navigation offre des paysages de contrastes, romantiques ou évocateurs de gourmandises, comme Montélimard dans la Drôme ou Viviers tout proche, une ville de l'Ardèche réputée pour ses arbres fruitiers, sa culture de la vigne ou encore le mythique Château-Neuf-du Pape que

Le palais des Papes à Avignon

l'on aperçoit à flanc d'une vaste colline dominant le Rhône. Balades sur le pont, détente dans les confortables fauteuils du grand salon où un bar toujours « open » satisfait toutes les envies. Jeux, quizz, gym, conférences rythment la croisière, ponctuée de la voix du GPS qui retrace de temps à autres l'histoire d'un monument ; « à droite, vous remarquerez la tour de Philippe-le-Bel, située sur la commune de Villeneuve-lès-Avignon ; c'est un donjon, vestige d'une forteresse que le roi de France fit construire au XIIIe siècle pour contrôler l'accès au Pont d'Avignon ». La capitale de la chrétienté au Moyen Age n'est plus très loin.

AVIGNON, PREMIERE ESCALE

Le « Van Gogh » accoste au Quai de l'Oulle, face aux remparts de la ville. Avignon vue du Rhône avec en contrebas, les fameux vestiges du pont Benezet sous lequel on dansait jadis, ravivent des souvenirs d'enfance qui donnent envie de chanter. L'après-midi est consacrée à la visite du Palais des

Papes, inscrit au patrimoine de l'Unesco. On est subjugué en arrivant à l'imposante place du plus important palais gothique de l'Occident. Les fastueux appartements pontificaux où sont conservées des fresques remarquables, les nombreuses chapelles, les terrasses d'où l'on aperçoit un panorama unique sur la ville et le Rhône : tout est impressionnant. Des tablettes tactiles « l'histopad » permettent de visiter le palais dans les moindres détails et de vivre dans des décors d'époque reconstitués en 3D à 360°. À ne pas manquer, le plaisir de déambuler dans les ruelles d'Avignon intra-muros cernées par les superbes remparts médiévaux. On découvre le jardin des Doms, le Beffroi du XVe siècle, la basilique Saint- Pierre d'Avignon et ses portes monumentales de 4 mètres sculptées en noyer massif par Antoine Volland. La célèbre horloge à Jacquemart partiellement dissimulée par l'hôtel de ville est le dernier vestige de la livrée cardinalice qui depuis le XVIe n'a pas cessé de sonner les heures sur Avignon ; elle est visible d'un endroit bien précis de la place de l'horloge. Avignon est aussi une ville moderne avec ses boutiques de luxe que l'on

Le Pont d'Avignon

découvre en se promenant pour rejoindre le bateau. Le dernier soir, un dîner de gala est organisé pour les croisiéristes avant le départ en navigation de nuit vers Arles.

ARLES ET LA CAMARGUE, EN ROUTE VERS LA MANADE

Ville d'art et d'histoire, Arles se situe sur les deux rives du Rhône. Elle fut construite par Jules César en 46 avant J.-C. Outre l'aspect économique, énergétique, environnemental, culturel et touristique, le fleuve joue aussi un rôle crucial dans le domaine de l'archéologie avec la découverte en 2007 d'un buste extraordinaire de César ainsi que des centaines d'objets de l'époque romaine enfouis dans la vase. Après le petit déjeuner, l'excursion prévue en Camargue s'effectue en autocar ce qui permet de traverser Arles en admirant au passage les monuments inscrits au patrimoine mondial comme le Théâtre Antique, les remparts du *Castrum* romain mais aussi le Musée Bleu ou

l'édifice sculpté de plaques d'inox et de verre de 56 m de haut, conçu par l'architecte Gehry pour la Fondation culturelle Luma présidée par la mécène Maja Hoffmann. En quittant Arles, le bus emprunte la direction des Saintes-Maries-de-la-Mer pour rejoindre la manade Gilbert Arnaud. La manade est un troupeau de taureaux ou de chevaux conduit par un gardian. La visite s'effectue en chariot tracté à travers l'exploitation parmi la centaine de taureaux noirs qui broutent paisiblement mais que l'on ne peut approcher qu'à cheval. Gilbert Arnaud présente la manade, explique les coutumes et traditions. Avec sa fille et un gardian, ils font une démonstration spectaculaire du «trilage», c'est la technique pour isoler quelques taureaux au milieu du troupeau, que ce soit pour les courses, les visites vétérinaires ou s'ils manquent de nourriture. Au moment du tri, un taureau portant une cloche à l'encolure attend à un endroit déterminé les quelques bêtes sélectionnées qui se groupent autour de lui. Un travail mystérieux pour le profane, tout en finesse entre l'homme, le cheval et les taureaux. L'importance du troupeau qui se

L'église fortifiée de Saintes-Maries-de-la-Mer

Manade en Camargue

nourrit de plantes halophiles dépend du nombre d'hectares dont dispose l'éleveur. Il faut 1 ha de pâture par tête de bétail. Après l'apéritif servi au mas, l'indispensable visite du village des Saintes-Maries-de-la-Mer s'impose. Vincent Van Gogh qui vivait en Arles s'y est rendu pour découvrir enfin la Méditerranée et s'imprégner de ses couleurs. De la tour de l'église Notre Dame de la Mer, la vue panoramique sur le village et la mer est saisissante et l'on peut imaginer l'arrivée sur les plages vers l'an 40-45 de Marie-Salomé et Marie-Jacobé accueillies par Sara la noire et qui furent les premières messagères de la foi, toujours honorées aujourd'hui par les traditionnels pèlerinages des gitans. De retour vers Arles, on aperçoit les flamants roses qui déjeunent de crevettes et crustacés au bord de l'étang de Vacarès. On ne se lasse pas des rizières, des roselières, des effluves salines, des envols d'oiseaux rares qui peuplent l'univers magique de la Camargue. Le dernier déjeuner sur

le « Van Gogh » est chaleureux, la satisfaction se lit sur tous les visages. Dans quelques heures le bus viendra reprendre les croisiéristes pour les conduire à la gare de Marseille et prendre le TGV en direction de Bruxelles. Comme il est stipulé dans le programme « fin des prestations » voici la fin d'une très belle expérience que je vous souhaite de vivre à votre tour.

INFO

Expo au Palais des Papes : Mirabilis, scénographie Christian Lacroix jusqu'au 15 janvier 2019.

Remerciements à Croisieurope, SNCF et Office du tourisme d'Avignon.

Renseignements: Thalasso House, tél. 00 32 2 646 29 99

Samen op fotosafari van Durbuy over Hotton en Marche-en-Famenne

.....
© Tekst en foto's: Lina Van Obergen
.....

Enkele typische dorpen en steden gaan we focussen met de camera in de hand. Al te dikwijls denken we die plaatsen te kennen omdat we er “ooit” doorreden. Maar in deze rubriek gaan we op zoek naar bezienswaardigheden. Met de camera in de hand en met open vizier. Laten we samen de bosrijke gebieden opzoeken voor wat méér verkoeling, na een te warme zomer. Ik koos voor deze formule en kwam terecht in de Ardennen met als wondermooie trekpleisters Durbuy, Hotton en Marche-en-Famenne.

DURBUY EN WERIS

Wallonië is uniek en heeft ons veel te bieden op gebied van cultuur, landbouw, toerisme en ja, natuurlijk de visserij, het bosbeheer en nog zoveel méér. Laten we vertrekken vanuit Durbuy waar we bij een straf biertje bv. La Durboise, onze trip uitstippelen. De camera wil mooie beelden vastleggen bij de “anticlinal”, de *Omalius* rots genaamd. Uitleg vinden we op de verschillende educatieve paneeltjes. Aan de voet van de rots is water met vissen en de mooie planten genaamd de “reine des prés”, spirea, die gekend zijn voor hun therapeutische eigenschappen. De *tuinen van Utopia* laten ons lachen bij de geknipte struiken in allerlei vormen. Leuk om zien en inspirerend, mochten enkele van deze planten “ongeknipt” in uw tuin staan. Neem de tijd en trek nadien even 5 km verderop naar *Weris* om de megalieten te ontdekken. Leerzaam, zeer speciaal, met een hoop uitleg in het *megalietenhuis* die op de koop toe een frisse drank schenkt en een hapje kan aanbieden, indien nodig. Het is belangrijk dat, waar we ook belanden, we van die plek alles willen weten. De fotosessies aldaar zullen ons later helpen om plaatsnamen en wetenswaardigheden te herinneren. We keren terug naar Durbuy waar we ons hart verloren hebben en begroeten de Ourthe. We kunnen prachtige wandelingen maken en trachten helemaal bovenop de

Anticlinal

fameuze rots te klimmen (via een wandelpad wel te verstaan) dat links van de brug, naar boven leidt. We ontdekken er o.m. de trappen van de begijntjes en, puffend boven gekomen, genieten we van een adembenemend zicht over het kleinste stadje van Europa, misschien wel van de hele wereld. De wagen of de fiets zijn nooit ver weg, en brengen ons verderop. Op onze safari-fototrip dienen we ook eigen initiatieven te nemen. Indien gewenst is een goed hotel “Aux dix Clefs” of beter nog “Le Sanglier des Ardennes” in het hartje van de stad, een aanrader. Na een uitgebreid ontbijt vangt onze fotosafaritocht opnieuw aan.

HOTTON

Vanuit Durbuy kunnen we de Ourthe volgen; al moeten we de Ourthe soms even ontlopen om haar opnieuw aan te treffen in Hotton. Hier en

daar gaan we vissers aan het werk zien. Het betreft hier “vlieg”-vissen. Leuk om te observeren hoe de ellenlange vislijn een sierlijke worp maakt om een forel te strikken. Verlaat nooit de Ardennen zonder geproefd te hebben van een lekkere forel en een of meerdere streekgerechten. De “tartelaise”, de artisanale pralines, de slagerij op een boerderij, of koop een mandje met streekproducten voor de thuisblijvers. Ambachtelijke bakkerij en bio-groenten, te veel om op te noemen. Vanop de brug over de Ourthe in Hotton zien we het kantoor van VVV, rue Haute 4. Zij kunnen ons vele tips geven en suggesties formuleren, om in Hotton urenlang te genieten. Een elektrische fiets kan men er huren of een partijtje minigolf spelen. Het kleine museum is waardevol. Ja we voelen het al, we gaan blijven hangen in Hotton; dan maar een heel leuk adres doorgeven voor de overnachting “Chez le Père Courard” waar het ontbijt enorm rijkelijk wordt opgediend. Het betreft een B&B, rue du Parc 25

Aan de voet van de rots

in Hotton, bij de brug, in een heel rustige omgeving. En nu moeten we echt naar het Arboretum op enkele km verder in de richting van La Roche. Het *Arboretum* van Robert Lenoir – Moulin de Bardonwez te *Rendeux*. Het domein is 40 hectaren groot, met méér dan 3.000 verschillende bomen en planten, uniek in Europa. Alle camera's in stand-by voor de echte natuurliefhebber wordt het boeiend. We ontdekken er ook een pedagogische bijenkorf. In Hotton zijn er, indien gewenst, de *Grotten*, die een natuurlijk fenomeen zijn: 40 meters diep onder de grond. Neem de natuurgids ter plekke onder de arm voor het ganse verhaal van de grotten. Er is ook een speeltuin bovengronds voor de kids. Een verfrissing aldaar zal welgekomen zijn.

MARCHE-EN-FAMENNE

Nu verderop, trekken we naar Marche-en-Famenne. In deze stijlvolle gerenoveerde stad vinden we het

Het atelier van de vioolbouwers

verleden terug in de vele bouwstijlen. De hedendaagse architectuur met moderne vormen, vloeien in mekaar over. Vergeten we niet dat Marche destijds een grote handelsstad was met voorrechten die bevestigd werden al in de jaren 1327 ten tijde van Jean l'Aveugle, graaf van Luxemburg en koning van Bohemen. Marche werd een Gildestad in 1366. Hoe belangrijker een stad wordt, hoe groter de bedreiging; er werd al snel een vestigingsmuur gebouwd. Deze verdedigingsmuren werden vernietigd in 1688 door Lodewijk XIV. Marche-en-Famenne pakte in 18de eeuw ook uit met het kantwerk, toen een heel belangrijke activiteit. Vandaag nog zeer actueel dankzij de oprichting van de Academie voor kantwerk. Over dat alles leren we in het *Museum van Famenne*, rue du Commerce 17, echt de moeite waard voor een leerrijk bezoek. Het thema is "Leven en erfgoed van de Famenne." Ik druk erop dat de stad prachtig werd gerenoveerd; we ontdekken de straatjes, gezellig en aantrekkelijk, om er lekker te kuieren. Sommige brengen ons terug in de sfeer van de 17de eeuw. Maar er is ook de bruisende handelssector voor wie van uitgebreid winkelen houdt. Zoeken we overnachting in een mooi hotel in Marche dan is "Hotel du Quartier Latin" een aanrader.

DE SCHOOL VOOR VIOLBOUWERS

Ikzelf bleef plakken in Marche inderdaad en ontdekte heel toevallig de bruisende activiteit in het hart van de "*Internationale school voor vioolbouwers*". Ik had er nog nooit van gehoord. Wat een aangename verrassing! Een merkwaardig gebouw "La Vieille Cense" in Marloie. Destijds bestemd voor de diverse landbouwactiviteiten en tevens de zetel van de Abdij van Sint Hubertus. We noteren 1794. Het eerste gedeelte van het bouwwerk dateert van de 15de eeuw, het tweede dateert van de 17de eeuw. In die periode werd het Prinsdom Luik toegevoegd aan Frankrijk. Het gebouw was voorzien van stallen, opslagruimten voor stro, graan en al wat met de landbouw te maken had. Maar nu ... werd dit alles omgetoverd in magnifieke tentoonstellingsruimten o.m. voorbehouden aan de muziekinstrumenten. Die merkwaardige ontwerpen zijn van de hand van meester vioolbouwer Gauthier Louppe. Hij is trouwens de stichter van deze unieke school. Een sympathieke man, met een artistiek voorkomen. Kleine bril, warme

Kerk van Waha

ogen en een opvallende snor. Ik mocht het “atelier” bezoeken waar enkele leerlingen, toekomstige vioolbouwers, met enorm veel geduld het hout aan het bewerken waren. Vormgeving en handenarbeid met passie. De keuze van het hout is heel belangrijk, normaal is dit ebbenhout, maar ook andere houtsoorten komen in aanmerking. Ik heb er nooit bij stilgestaan dat de keuze van de vernislaag, bij de afwerking, een grote invloed uitoefent op de klank van het instrument. Tenslotte moet de viool een betoverend geluid uitbrengen en het lievelingsinstrument worden van de muzikant. Preciesheid, geduld en liefde voor het vak zijn hier de ingrediënten om een perfect instrument te

ontwerpen. De leerlingen zetten er 3 jaar over. Het gebouw “Vieille Cense” werd aangekocht door de Stad Marche-en-Famenne en voor culturele doeleinden gerenoveerd. Gauthier Louppe is de eerste meester bouwer van muziekinstrumenten, voornamelijk de viool, in ons land. Hij werd geboren in Luxemburg in 1959. Hij heeft het diploma op zak van de internationale school voor vioolbouwers van Crémone in Italië. De Italiaanse elegantie en creativiteit zal hem blijven inspireren. De tentoonstelling kan bezocht worden; best een groepje samenstellen van meerdere personen. Marloie ligt op amper 10 km. van het stadscentrum van Marche en Famenne. Zeker een kijkje nemen op www.ecoledelutherie.eu.

WAHA

Vele toeristen hebben Marche en Famenne wellicht al bezocht en ook iets gemist! Ze waren op doortocht op weg naar andere oorden. Heel de streek is meer dan een bezoek waard. Na Durbuy en Hotton vernoem ik graag het romaanse kerkje in Waha met de opmerkelijke glasramen van Folon. We schrijven 1050 – Het zonlicht dat doordringt in het kerkje, omwille van de glasramen van kunstenaar Jean-Michel Folon streelt het oog en brengt rust en kracht tot stand. Camera’s in actie! Wie één euro in het offerblok steekt, verschiet van de binnenverlichting in het gebouw. We ontdekken o.m. een doopvont en het relikwieschrijn van Sint Stephanus. De glasramen, 70 vierkante meter in totaal, werden geplaatst door een atelier uit Chartres. Echt de moeite waard voor de fotosessie. De natuur in de Ardennen kent pracht in elk seizoen. Plant en dier leven er op het ritme van de zon, de wind, de regen en sneeuwvlagen. Niet te missen belevenissen.

INFO

- www.durbuyinfo.be
- www.hotton-tourisme.be
- www.tourisme-marche-nassogne.be

A tourist takes a picture ...

.....
© Text & pictures: Karel Meuleman
.....

I enjoyed a lot of time abroad, with my family, friends and people I accompanied as a tour leader. On my trips I always take a lot of pictures. People ask me how some of these photographs are made. So in this article you can read some explanation. Comments are welcomed: K.Meuleman@telenet.be.

It's always a pleasure to make pictures in a nature reserve. Don't be afraid to get out of bed very early in a freezing cold: nature looks very different then, like here in this moor near Mechelen in January a few years ago. Bitterly cold but so beautiful! Just make sure that you keep your camera warm between the photo shoots because a battery doesn't last long at cold. This is especially the case with a smartphone: the battery level can drop in cold weather from 100 to 10% in a few minutes and then it's over and out with shooting. Fortunately

this was not the case with this image. However, in such temperatures you need to take action in a short matter of time. For the techies: at ISO 200 and an aperture of f14 the shutter needed 1/200th for this picture. The editing afterwards is made with HDR-projects-darkroom to emphasize the air without getting the feeling that it is heavily exaggerated. The balanced composition, which is a sin against the golden rule according to some (horizon or other lines have to be on 2/3), is broken by the trees behind the bridge (following the golden rule).

Is it allowed to treat a photo? Some say you have to keep everything in its natural state, others argue

that you may create a beautiful picture by all means. Both can be right. My opinion: just by choosing the shooting place or the momentum of taking a picture you give already your own interpretation to what you see; it's the result that counts. So yes, in my humble opinion 'manipulating' a photo is not a crime. This is clear in the picture you see here: the initial colors were already there, I just (over)emphasized. The morning we left Budva, Montenegro, the sailing ship was at the same place as the evening before, but now the rising sun created a touching atmosphere. My photo editor Photodirector did the rest. Attention: not every photo is meant to be edited so strongly; experimentation doesn't cost anything.

This is what you can call a 'snapshot', literally 'fast-made picture of something or someone'. It doesn't happen very often, but when it happens you have to be fast. A smartphone is up and running quickly, especially if you know the shortcut

'photo-device blindly'. The photo is taken with a telephoto lens, zoomed in up to 200 mm (300 mm in 35 mm format). I was taking pictures of a group of Italians who had a great time on the Lac à l'Eau Claire in Canada when I saw a few kayaking too exuberant until the boat capsized. And they kept laughing! In the end, both the kayakers and the kayak were brought back safely to the shore. The water was not too cold during this Indian Summer. Some years later I experienced something similar with someone from our group. He was pulled out of the water it after a while and he was instructed to stand in his 'skinny dip' under the cold shower and gradually open the hot water tap. Unfortunately I don't have pictures of it ...

The courtyard of the Sheikh Zayed Grand Mosque in Abu Dhabi is an immense greatness and also quite beautiful. To me it is on par with the square of St. Peter's Basilica in Rome. Since the opening

in 2007 of one of the world's most beautiful houses of worship, more than 1,000 gold ornate pillars surround the courtyard. The center square that you see pictured can hold 20,000 worshippers on a floor of white Italian marble. The floral motifs were incorporated to give a sense of freshness. I had to have patience in order to only get just one person in the picture, against a backdrop of columns. It looks like a black and white image, apart from some color in the foreground and the gold on the pillars. Note also the sun reflecting its light subtly more in the right part of the background. The lone man instantly displays the majesty of this architectural marvel.

People who are born in the middle of the last century have probably experienced the hype of the slides; it was cheaper than printing photos and you could show them to a large group of people at a time by means of a slide projector; often ad

nauseam during hours long slide nights. Maybe you still have boxes full of slides. You can transfer these in digital form: there are several types of scanners, loose or built into your A4 scanner. The cheapest give a more or less decent result of about 3 Mb. You can digitally edit the images, sometimes useful because of dust on the image or to enhance the faded colors. The picture here was pale even before I updated it with Photodirector. The result is still not optimal but for sentimental reasons I don't want it to be thrown away: in my youth we were often in the upper-Engadine with Maloja and Sils-Maria, here in the picture. Further away in Saint Moritz the Sela River flows in the Inn. The Valley is calm, at about 1800 m altitude, between majestically high mountains and next to the Fextal national park. Descending the steep Maloja pass you'll arrive in Chiavenna, Italy, the ideal place for an aperitif on a terrace.

Tours provide an ideal opportunity to take photos: unknown landscapes, different cultures and other strange events can give your images a certain feeling. And if there also happens to be people as a part of this, as in this picture, the yes indeed, it can lend to a lively 'human' image. This is an everyday scene I captured in the Atlas Mountains

of Morocco. It is monotone in color with sand and sandstone dominating so that your attention goes directly to the only vibrant color: the green garment of the woman in front, complemented by the green foliage of the tree behind her. The original image is analog (when we were still working with film) but converted to digital in 1993 with Kodak as a Pioneer. You could transfer your photos onto a (gold colored) CD and then play them back on a photo CD player; there were no computers equipped with a CD player yet because it was still the time of the floppy disk, remember? The disadvantage: CDs did and still do not have an eternal life and the slightest scratch (on any part) made the images unreadable. Even now it may be that your valuable photos on CD or DVD from a long time ago are no longer legible. The best solution is to keep a copy in the cloud, eventually on a site like Flickr (since 2019 you have to pay if you want to store more than a 1000 pictures).

Workshop Ras Al Khaimah

© Tekst: Karel Meuleman

© Foto: dienst Toerisme Ras Al Khaimah

Het meest authentieke en avontuurlijke emiraat is goed op weg om het vakantie-oord van het Midden-Oosten te worden. De schoonheid van Ras Al Khaimah komt voort uit de zin voor cultuur, geschiedenis en avontuur. Meer dan 7.000 jaar geschiedenis, een rijke cultuur en een waaier aan archeologische sites brengen je meteen in een andere wereld. Actieve avonturiers, culturele ontdekkers en liefhebbers van luxe en wellness komen er aan hun trekken. Duurzaamheid staat steeds voorop bij toeristische ontwikkelingen in het emiraat. Men is er ook trots op de langste zipline ter wereld: 2,83 km voor een adembenemende tocht door het gebergte. Twee andere unieke belevingen zijn de wandel-, fiets- en klimroutes van de

Jebel Jais Via Ferrata en het schitterend aangelegde Viewing Deck Park met verbluffend panorama vanop 1.250m hoogte. Men stelt zich tot doel om tegen eind 2025 zo'n 3 miljoen bezoekers te herbergen. Ras Al Khaimah bevindt zich op amper 45 minuten rijden van Dubai International Airport. Vanuit Brussel biedt Emirates tweemaal per dag rechtstreekse vluchten naar Dubai. Meer op www.rasalkhaimah.ae

Het einde van de Gazette van Detroit

© Tekst: Karel Meuleman

Na 104 jaar houdt de Gazette van Detroit het eind 2018 voor bekeken. Ze verscheen eerst wekelijks, dan 14-daags en uiteindelijk maandelijks in de VS, Canada en België in een mix van Engels en Nederlands. De eerste uitgave kwam er op 13 augustus 1914, negen dagen na de inval van de Duitsers in België. Voor de vele Belgische landverhuizers naar Amerika en hun achtergebleven familie, vrienden en burens was de Gazette een waardevol cultureel erfgoed, van groot belang voor de band Amerika-België. Bij het honderdjarig bestaan ging een lezenswaardig boek in op de vele verhalen achter deze unieke krant. Het boek wordt nu een *collector's item*. Als correspondent voor de Gazette sinds 2008 en auteur van het boek ben ik blij er deel te hebben van uitgemaakt en bewaar ik er vele mooie herinneringen aan. De cover van het boek toont het allereerste nummer in een modern kleedje, op een tablet. De overschakeling van een gedrukte krant naar een digitale uitgave heeft niet mogen baten: oudere lezers, het merendeel van de abonnees,

hebben de overstap niet gemaakt. Daardoor zakte de belangstelling zienderogen en was de krant niet langer leefbaar.

De website www.gazettevandetroit.com blijft wel bestaan.

UBJET-Persbezoek aan de hoofdstad van Wallonië: Namen

.....
© Tekst en foto's: Patrick Perck
.....

Collega Yves Calbert zorgde op 9 juni 2018 voor een stadsontdekking. Een stad in eigen land gelegen, aan de samenvloeiing van de Samber en de Maas, met de Citadel als waker en de groene boord als omgeving, een stad om te kuieren en te flaneren, een stad om er te vertieren en te wandelen, een stad om te ontdekken: Namen: de hoofdstad van Wallonië. Hoe kan je beter starten dan op het water? De boot – niet zo groot maar de schipper vertelt anekdotisch aangenaam – brengt ons naar Jambes, sedert de fusieperiode van 1977 deel

uitmakend van Namen. Jambes ken ik nog van mijn militaire dienst toen ik er een opleiding NBC (nucleaire, bacteriologische en chemische oorlogsvoering) volgde maar nu geen krijgskunde. De jonge en guitige burgemeester, de heer Maxime Prévot, trakteert ons met een “vlottend” ontbijt op de “Capitainerie”, een boeienplatform waarop je natje en droogje kan nuttigen maar ook de basis voor waterpret allerhande. Het platform werd onlangs verbreed om er, midden op de stroom... een voetbalmatch te houden! De heer Prévot

Namen: terecht hoofdstad van Wallonië

*Vanuit de Citadel zicht op Namen.
Dit Casino was ooit nog eigendom van Alain Delon.
Terra Nova.
Van het ene ondergronds gangenstelsel naar het andere neem
je een voetgangersbruggertje...
... of gewoon het gezinstreintje
Het Provinciaal Museum: allen hiervoor moet je naar Namen.*

glimlacht gemoedelijk als hij van wal steekt en zijn programma etaleert: buitenlandse toeristen die de steden Gent, Brugge, Antwerpen en Brussel bezoeken moeten ook Namen aandoen. En daarvoor heeft Namen zeker de troeven in handen. Per boot naar de overzijde, op ontdekking van het Casino, ooit eigendom van Alain Delon en nu een tweede of derde leven als zoveel sterrenhotel (ik tel er vier) en zo per folkloretreintje (het is inderdaad een stijgen van jewelste en we hoeven onze camera's en driepoten dus niet te zeulen) naar Terra Nova, tijdens de Hollandse bezetting ooit een kazerne, nadien verwaarloosd maar tijdens het Congres van Wenen (1815) een tweede of derde leven gekregen en na talloze aanpassingen in 2015 voor het publiek opengesteld. Bezoekerscentrum is een must want het is een ongelooflijk boeiend museum over de geschiedenis van Namen. Nog indrukwekkender zijn de "souterrains". Binnen de kortste keren ben je volledig je oriëntatie kwijt maar hoe leerrijk. Eindelijk snap ik hoe ondergrondse gewelven werden opgetrokken. Ook voor

de allerkleinsten een Halloween-festijn. Pas vorig jaar geopend en vol high tech snuffjes. Terug in de binnenstad ogen te kort: Waals Parlement (in de 13de eeuw een hospitaal), De Heilige Wolf kerk (één van de mooiste Barokkerken van Europa), de bronzen beelden van Djosef en Francwès, de slakken van Suzanne Godard (slakken zijn het symbool van de Namen, langzaam weet je?), de schatten van Oignies in het provinciaal museum van Oude kunsten (één der zeven Belgische kunsthoogstandjes) en het provinciaal Museum Félicien Rops. Hier zie je echt zijn werk evolueren maar neem een kijkje en meer dan een kijkje op zijn Pornocrates. Wat een dag, wat een kunst, wat een verhalen ... wat is Wallonië mooi! Yves Calbert liet ons toe iets moois te ontdekken: adembenemend Namen.

INFO

www.visitnamur.eu

Zijn de slakken nu vrij of gevangen?

UBJET bezocht de Wijngaardberg

© Tekst en foto's: Karel Meuleman

Op 10 november verkende een select groepje UBJET-leden de wijnstreek in het pittoreske Wezemaal. Na de ontvangst in het Bezoekerscentrum van de Hagelandse Wijn leidde voorzitter Eduard Monsecour hen rond door het dorpje en de wijngaarden. De interessante weetjes die hij vertelde, kan ik hier niet allemaal weergeven; daarvoor moet je het zelf meemaken. Afsluiten deed de groep bij een lekkere lunch in het gezellige 'Bij Boeres' om de hoek. De afwezigen hadden – eens te meer – ongelijk.

De Norbertijnerpastorij, rechtover de kerk van Wezemaal, begint bij de geklasseerde Norbertijnerpastorij uit 1624, omgeven door een slotgracht met ophaalbrug om plunderingen tegen te gaan. Aan de overkant pronkt de Sint-Martinuskerk uit de 13de eeuw, opgetrokken uit ijzerzandsteen die hier overal te vinden is. Zowat 6 miljoen jaar geleden overspoelde de zee voor de laatste maal het Hageland; toen het water zich had teruggetrokken, bleven zandbanken bloot liggen en oxideerde het

ijzerhoudende glauconiet van die zandbanken tot roestbruine ijzerzandsteen. Deze steen is zeer hard en zeer gegeerd om te bouwen. De laatste groeve sloot in 1995 en het gebied is nu geklasseerd. Men heeft wel 300 ton opzij liggen voor gebeurlijke restauratie van de kerk. Bij de muur tussen kerk en pastorij is in 2013 een wijnstok geplant, een ent afkomstig van de oudste wijnrank te wereld, in Maribor, meer dan 400 jaar oud. In oktober heeft men voor de eerste keer geoogst en er 15 liter wijn

uit gepuurd. Latere oogsten kunnen tot 50 liter opbrengen die dan in kleine flesjes bij speciale gelegenheden verdeeld worden.

BELGIË WIJNLAND

In de Middeleeuwen was Wezemaal en omgeving gekend als wijnstreek. Rond 1885 was het gedaan met de wijnbouw omdat het een kostelijke

△ De fameuze Stenen Muur.

▽ Het kapelletje O-L-Vrouw met lindeboom

aangelegenheid is en door een plaag van de wortelluis. Momenteel zijn er in gans België zo'n 180 hectare wijngaarden aangeplant vooral in de Maasvallei; jaarlijks brengen die samen zo'n miljoen liter wijn op. In het Hageland zijn er 28 wijnbouwers actief zowel in hoofd- als in bijberoep. Om er te kunnen van leven heb je toch al gauw 3 tot 5 hectare nodig.

De Wijngaardwandeling leidt naar de top van de heuvel. Het pad loopt soms steil op, maar het loont de moeite: vanop 70 m hoogte heb je zicht op Leuven, Mechelen en Brussel. Wat verder op de hellingen van de Wijngaardberg zijn vrijwilligers van de vzw Steenen Muur aan het snoeien. Ze wieden, plukken en persen ook. Ze worden vergoed met ... hun eigen wijn. De zuidgerichte hellingen en de ijzerzandsteen die goed opwarmt, zijn hier ideaal voor de wijnbouw. De warme wind stijgt 's nachts langs de hellingen omhoog wat de temperatuur daar met zo'n 6 à 7 graden verhoogt. Sinds de wijngaarden hier 20 jaar geleden zijn aangeplant,

WIST JE DAT?

- Een tak aan een wijnrank sterk woekert en tot 6 m lang kan worden op 1 jaar? Vandaar het belang van snoeien.
- De wortels van een druivelaar meer dan 10 m diep in de grond zitten? Een warme zomer zoals we gehad hebben, heeft daar dus geen invloed op: de plant vindt genoeg water.
- Het meer dan 50 jaar duurt voor men kan spreken van een echte 'terroir'? Die wordt gemaakt door de afval, inclusief de gisten, na de productie van de wijn opnieuw naar de wijngaard te brengen, zodat die zich kan mengen met de grond en met de onderste luchtlaag.
- Als een Belgische wijnbouwer een fles verkoopt aan 10 euro, hij er zo'n 3 euro aan overhoudt? Dat is na aftrek van accijnzen, btw, fles en kurk, grondstoffen, werk en materialen.
- Witte wijn 1.500 uren zon nodig heeft en rode 1.800? Vandaar dat men op onze breedtegraad bijna geen rode wijn verbouwt.

De deelnemers genoten van een deskundige uitleg.

heeft het er niet gevoren. Daar droeg ook de stenen muur toe bij: hij houdt de koude noorderwind tegen (en ook ongewenste dieren). De muur zou begin 19de eeuw gebouwd zijn. Hij is opgetrokken uit ijzerzandsteen en was meer dan manshoog en 1,7 meter breed. Op dit ogenblik is hij nog zowat 1,5 km lang en geklasseerd.

HET BEZOEKERSCENTRUM

Na de wandeling is er tijd voor een kort maar mooi filmpje over de Hagelandse wijnen in het Bezoekerscentrum om tenslotte te eindigen in de kelder om er de wijnen te proeven en nog meer te vernemen over 'wijn'. Zo vertelt de gids dat een mooi stuk van de wijncultuur verdwenen is waarbij men wijnen stockeerde van de geboortejaren van de kinderen: men heeft nu geen tijd meer om wijn te laten rusten. Wijnen die men koopt voor 3 à 5 euro

In de gezellige wijnkelder was het nagenieten en proeven.

kun je ook niet lageren. Veel te snel komt er een eind aan de verhalen waarmee de begeleider van de Steenen Muur weet te boeien.

INFO

- **Bezoekerscentrum van de Hagelandse wijn:** Kerkstraat 16, 3111 Wezemaal; toerisme@rotselaar.be; www.rotselaar.be/toerisme; 016 61 64 40 of 15; ruime parking op het Wezemaalplein
- **Vzw De Steenen Muur:** steenemuur@gmail.com; www.steenemuur.be; 0473 58 40 12
- **Bij Boeres:** Kerkstraat 6, 3111 Wezemaal; www.boeres.be; 016 89 38 19; maandag en dinsdag gesloten.

EXPOSITIONS TENTOONSTELLINGEN

© Textes et photos : Gilbert Menne & W.H.I.

Superbe exposition au BOZAR: Beyond Klimt

News Horizons in Central Europe 1914-1938 est le sous-titre plus explicite de cette exposition qui fera date. La fin de la Première Guerre mondiale vit l'effondrement des empires centraux. L'Autriche-Hongrie était un état énorme aux multiples nationalités. Après sa défaite, l'empire éclata lors des divers traités suivant l'Armistice en une dizaine de nouveaux pays, souvent antagonistes. Les artistes qui vivaient dans cet empire firent passer leur identité artistique avant leur nouvelle nationalité. Qu'ils soient Croates, Serbes, Tchèques ou Roumains, tous participaient avec les Autrichiens et les Hongrois aux mêmes courants artistiques internationaux qui allaient se développer en Europe. Ils créèrent des liens entre-eux au-delà des frontières politiques et donnèrent naissance à des courants majeurs: surréalisme, expressionnisme, néoréalisme, constructivisme et Bauhaus. La Deuxième Guerre mondiale allait briser net cette collaboration artistique. Gustav Klimt et Egon Schiele sont les artistes autrichiens les plus connus du Jugendstil et de la Wiener Secession. L'exposition prend leurs dernières œuvres comme point de départ pour présenter 80 artistes dont quelques noms seulement sont

connus du grand public: Oskar Kokoschka, Koloman Moser, Otto Wagner, Alfons Mucha, Laszlo Moholy-Nagy notamment. Mais bien d'autres méritent largement une plus grande notoriété car ils jouèrent un rôle important dans les courants précités, comme Anton Hanak, Rudolph Wacker, Béla Kadar, Sandor Bortnyk, Marie-Louise von Motesiczky, Wolfgang Paalen. Janos Vaszary, Toyen. À voir sans faute.

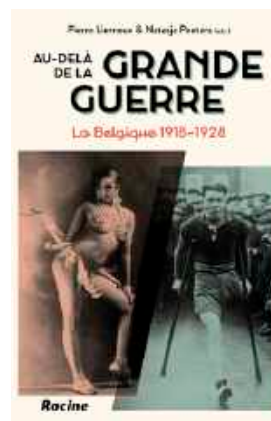
- Palais des Beaux-Arts, rue Ravenstein 23 à 1000 Bruxelles, ouverte du mardi au dimanche, de 10 à 18h, jusqu'au 20 janvier 2019
- www.bozar.be

Au-delà de la Grande Guerre La Belgique 1918-1928

Au moment où se terminent la plupart des commémorations de la Grande Guerre, le War Heritage Institute (nouvelle appellation du Musée de l'Armée) organise une exposition sur une période assez mal connue entre la fin de la guerre, du moins en Belgique, et l'année 1928 au cours de laquelle fut conclu le pacte Briand-Kellogg, un traité qui ambitionnait d'inciter les états à renoncer à utiliser la force comme instrument politique. La suite est connue. Le grand intérêt de cette exposition est d'aborder cette période de manière très large en éclairant tous les aspects de celle-ci. Le départ est l'offensive finale des troupes britanniques, françaises et belges, sous le commandement du roi Albert, entamée le 28 septembre 1918, l'Armistice du 11 novembre et la libération progressive du pays. Il faut tout reconstruire. En politique aussi, rien ne sera plus comme avant. L'opposition obtient le suffrage universel pour les hommes à 21 ans et un gouvernement paritaire gauche-droite. Un deuxième thème évoque le contexte politique international avec les divers traités de paix, la création de la Société des Nations mais aussi les ambitions coloniales belges. Les autres thèmes traitent de la reconstruction, les bouleversements de la société et les partis politiques, le tourisme

mémoriel et les monuments commémoratifs et les Années Folles avec l'émancipation féminine. L'exposition est illustrée par un remarquable catalogue de 288 pages des Editions Lannoo et Racine, avec une iconographie souvent inédite, sous la direction de Pierre Lierneux et Natasja Peeters, qui examine ces thèmes en détail avec la collaboration de 30 historiens spécialisés dans les domaines militaire, politique, social et culturel. En vente en librairie à 29,95 €.

- Place du Cinquantenaire 3 à 1000 Bruxelles, ouverte tous les jours jusqu'au 22 septembre 2019, www.warheritage14-18.be ou www.klm-mra.be
- Contacts : marie-helene.billwatsch@warheritage.be, sandrine.thys@racine.be
- www.bozar.be

VIENT DE PARAÎTRE JUIST VERSCHENEN

© Textes : Gilbert Menne & Patrick Perck

Les plus belles balades en vélo électrique

Le vélo électrique est devenu un compagnon indispensable des randonneurs cyclistes. Les côtes élevées ne sont plus un obstacle, pas plus que les longues distances ! L'Ardenne est désormais à portée de tous, et c'est la région que Pierre Pauquay, journaliste spécialisé, a choisie pour y proposer 15 balades en E-bike dans les provinces de Liège, Luxembourg et Namur. Les itinéraires traversent des sites et paysages exceptionnels, sont d'une longueur de 27 à 60 km et s'appuient sur le réseau des points-noeuds. Pour chaque promenade, le guide précise en détail le balisage, le nombre de kilomètres, la difficulté, la durée estimée, les aires de pique-nique et des suggestions de lieux de restauration. Des encadrés mettent en valeur les curiosités ou l'histoire locale.

Les cartes du guide de 200 pages, 140 x 195 mm, sont aussi téléchargeables sur le site de l'éditeur www.racine.be (avec le code inclus dans le guide).

Prix en librairie : 19,95 €.

Contact : sandrine.thys@racine.be (GM)

Guides Michelin 2019

L'édition 2019 du **Guide rouge Belgique-Luxembourg** de Michelin vient de paraître. Au sommet, le *Hof van Cleve* est le seul trois étoiles de Belgique. Trois nouvelles «deux étoiles» sont nées : *La Paix* à Anderlecht, *La Table de Maxime* à Our et *Ma Langue sourit* à Oetrange (Grand-Duché). Parmi les sept nouveaux étoilés en Belgique, relevons en Wallonie *La Plage d'Amée* à Jambes, *La Ligne Rouge* à Plancenoit et *Le Petit Paris* à Waterloo. Un ouvrage de 600 pages avec 139 établissements étoilés, toujours aussi indispensable aux gastronomes. Prix en librairie : 23,95 €. Le guide **Bib Gourmand Benelux** propose 20 nouvelles adresses, dont 10 en Wallonie et 6 à Bruxelles. où l'on peut manger un menu au meilleur rapport qualité-prix à moins de 37 €, boissons non comprises et qui met en valeur les produits de saison. Un livre de 328 pages, chaque établissement fait l'objet d'un commentaire en deux langues avec tous les renseignements pratiques souhaitables quant au confort, les équipements et les services, le style de cuisine et l'ambiance.

Prix en librairie : 17,95 €

Contact presse : ellen.neukermans@michelin.com (GM)

Gezonde Goesting 3

In drie jaar drie kookboeken! Je moet het maar doen. Waar haal je de inspiratie vandaan om telkens weer opnieuw recepten uit te dokteren en te creëren zonder in herhaling te vallen in deze nichemarkt waar – laat ons eerlijk zijn – de laatste tientallen jaren een caleidoscoop van uitgaven de markt overspoelde. In slechts enkele jaren tijd is Steffi Vertriest erin geslaagd uit te groeien tot een herkenbaar gezicht in de mediawereld, herkenbaar door haar blog Bye Bye Cheeseburger, door haar kookprogramma *De Gezonde Goesting* op Njam TV waar ze heerlijke gerechten op tafel tovert en door haar vele optredens als zangeres, als yogaprotagonist of als voordrachtgeefster over gezonde levensstijl. Volgers, maar vooral volgsters, groeien exponentieel en smeebedes naar vervolg op haar twee vorige kookboeken waren niet uit de lucht. De eerste uitgave (Blue) meldde expliciet dat *De Gezonde Goesting* GEEN dieetboek is maar dat het in eerste instantie ging om een gezonde levensstijl en een mooie mix van ontbijt, salades, hoofdgerechten, desserts, on-the-go, dranken en basics gerechten. Een zestigtal healthy en vooral Yummie recepten verschenen in deel 2 (Pink). Recepten worden aangevuld met talrijke tips en weetjes. En nu verscheen deel 3 (Gold) met meer dan 60 cosy en comfy recepten. Voor deze uitgave ging Steffi aan de slag met comfortfood, voor op de druilerige dagen en voor de koude winteravonden, zoals in de intro vermeld staat. Lekker warme dranken om de ochtend mee te starten, heerlijke ovenschotels om met vrienden of familie van te smullen, eenpansgerechten om mee in de zetel te ploffen, pap om zelfs de kilste dagen met bakken energie door te komen en dit alles gesausd met lekkernijen voor de feestdagen (ontdek by eetbare cadeautjes ...). Kookboeken nemen een aardig percentage ruimte in bij de uitgeverijen en op de boekenbeurs maar naar deel 3 van *De Gezonde Goesting* van Steffi Vertriest moet je op zoek. Zoek en vind de gouden uitgave en ontdek die heerlijke cosy en comfy recepten.

Prijs van € 24,99. Je kan je inschrijven op haar nieuwsbrief voor maandelijkse tips & tricks: <http://byebyecheeseburger.be> (PP)

TRAVELLING NEWS brings the very best with up-to-date information on travel destinations from all over the world to people who love travel ! Our digital magazine, which appears every three months, featuring inspiring articles, latest travel news reports, holiday ideas, special offers and more, is sent to thousands of travel lovers.

TRAVELLING NEWS will help the readers to decide where to go on their next holiday.

TRAVELLING NEWS can help YOU, by promoting and publishing your destinations, accomodations, transportation and much more in our magazine.

FORMATS	BASIC RATES/EDITION
Cover 4	500,- €
Cover 2 or 3	400,- €
1/1 page (210 W x 297 H mm + 3 mm bleed)	300,- €
1/2 page (210 W x 148,5 H mm)	175,- €
1/4 page (210 W x 148,5 H mm)	100,- €
Banner	75,- €
Advertorial of 2 pages	500,- €

4 EDITIONS/YEAR : March, June, September, December

Hoofdredacteur – Rédacteur en Chef – Editor in Chief

Gilbert Menne
Avenue des Buissonnets 54, B-1020 Brussels (Belgium)
gilbertvictormenne@gmail.com – www.ubjet.org

Founders

Jean-Claude Couchard - Walter Roggeman

Editorial Committee

Jean-Claude Couchard, Gilbert Menne, Patrick Perck,
Frans Rombouts

Contributors

Claudine Clabots, Jean-Claude Couchard, Maïté Lanthin, Gilbert Menne, Karel Meuleman, Patrick Perck, Anne Marie Persoons, Roland Stern, Lina Van Obergen, Sibylle Vermeire, Jempi Welkenhuyzen